Agatha Christie

Oglinda mortului (Dead Man's Mirror)

Apartamentul era modern. Şi toate cele din cameră erau şi ele moderne. Fotoliile erau pătrate, scaunele dreptunghiulare. Un birou modern era aşezat chiar sub fereastră, paralel cu ea şi la el stătea un om în vârstă, scund. Capul lui era, practic, singurul obiect din cameră care nu era pătrat. Era în formă de ou.

Dl. Hercule Poirot tocmai citea o scrisoare:

Station: Whimperley.

Telegrams: Harborough St. John Hamborough Close, Hamborough St. Mary, Westshire

24 septembrie, 1936

Domnului Hercule Poirot.

Stimate domnule, S-a ivit o situaţie care trebuie rezolvată cu deosebit tact şi discreţie. Am primit referinţe bune despre dv., de aceea m-am hotărât să vă încredinţez acest caz. Am temeri serioase că am devenit victima unei şarlatanii, dar, din motive familiale, nu doresc să anunţ poliţia. Acord, de aceea, o atenţie aparte acestei chestiuni, dV. Trebuind să fiţi pregătit să răspundeţi imediat la primirea unei telegrame. V-aş fi foarte obligat dacă nu veţi răspunde la această scrisoare.

Al dumneavoastră, Gervase Chevenix-Gore.

Sprâncenele d-lui Hercule Poirot se ridicară încet peste frunte că

Agatha Christie

Oglinda mortului (Dead Man's Mirror)

Apartamentul era modern. Şi toate cele din cameră erau şi ele moderne. Fotoliile erau pătrate, scaunele dreptunghiulare. Un birou modern era aşezat chiar sub fereastră, paralel cu ea şi la el stătea un om în vârstă, scund. Capul lui era, practic, singurul obiect din cameră care nu era pătrat. Era în formă de ou.

Dl. Hercule Poirot tocmai citea o scrisoare:

Station: Whimperley.

Telegrams: Harborough St. John Hamborough Close, Hamborough St. Mary, Westshire
24 septembrie, 1936

Domnului Hercule Poirot.

Stimate domnule, S-a ivit o situaţie care trebuie rezolvată cu deosebit tact şi discreţie. Am primit referinţe bune despre dv., de aceea m-am hotărât să vă încredinţez acest caz. Am temeri serioase că am devenit victima unei şarlatanii, dar, din motive familiale, nu doresc să anunţ poliţia. Acord, de aceea, o atenţie aparte acestei chestiuni, dV. Trebuind să fiţi pregătit să răspundeţi imediat la primirea unei telegrame. V-aş fi foarte obligat dacă nu veţi răspunde la această scrisoare.

Al dumneavoastră, Gervase Chevenix-Gore.

Sprâncenele d-lui Hercule Poirot se ridicară încet peste frunte că aproape îi dispărură sub păr.

„Cine-o mai fi şi acest Gervase Chevenix-Gore?”, se întrebă.

Se duse în bibliotecă de unde luă un tom gros, de format mare.

Nu trebui să caute prea mult:

„Chevenix-Gore, sir Gervase Francis Xavier, al 10-lea baronet; cr. 1694; fost căpitan în reg. 17; N. La 18 mai 1878; fiul cel mai mare al lui sir Guy Chevenix-Gore, al 9-lea baronet şi lady Claudia Bretherton, a doua fiică a celui de-al 8-lea viconte de Wallingford. I-a succedat tatălui în 1911; Căs. 1912 cu Vanda Elisabeth, fiica cea mai mare a col. Frederick Arbuthnot; educ. Eton. A servit în războiul european 1914-1918. Pasiuni: călătorii şi vânat mare. Adresa: Hamborough Close, Hamborough St. Mary, Westshire şi Lowndes Square 218, S. W. 1, London.

Cluburi: echitaţie şi al călătorilor”.

Poirot dădu neliniştit din cap. Rămase pentru o clipă cufundat în gândurile sale, apoi se apropie de birou, trase un sertar şi începu să caute printr-un teanc de cărţi de vizită.

Chipul i se lumină.

— À la bonne heure! Asta-i! Sigur o să fie acolo!

Ducesa îl întâmpină pe domnul Hercule Poirot cu un glas în care se desluşea şi linguşire:

— Aţi venit totuşi, domnule Poirot… Asta-i minunat!

— Plăcerea este de partea mea, madame, murmură Poirot făcând o plecăciune.

După aceea se strecură printre nadele câtorva personalităţi de marcă – un diplomat ilustru, o artistă la fel de cunoscută, un nu mai puţin vestit pair al sportului – şi, în sfârşit, îl găsi pe omul pentru care venise, unul dintre cei trecuţi la „au mai participat…”, un anume domn Satterthwaite.

Domnul Satterthwaite ciripi amabil:

— Ducesa e delicioasă… Seratele ei mă cuceresc întotdeauna… O personalitate, ce mai… Dacă mă

înţelegeţi… În urmă cu câţiva ani mă întâlneam adesa cu ea în Corsica…

De regulă, explicaţiile domnului Satterthwaite erau supraîncărcate, până la disperare, cu date despre cunoştinţele lui de viţă nobilă. E posibil ca el să fi putut să găsească câteodată plăceri în compania doamnelor Jones, Brown sau Robinson, dar nu menţiona acest lucru. Dar, cu toate acestea, n-ar fi fost nimic mai neadevărat decât a-l caracteriza pe domnul Satterthwaite drept snob. Era un observator fin al firilor omeneşti, iar afirmaţia potrivit căreia se pricepea cel mai bine la fete se baza pe faptul că domnul Satterthwaite cunoştea o mulţime dintre acestea.

— Ştii, dragul meu, a trecut o veşnicie de când nu ne-am văzut. Mă simt onorat şi astăzi că am putut să vă urmăresc la lucru, în cazul de la „Cuibul ciorii”. De atunci mă consider a fi sfinţit într-un fel. Am întâlnit-o pe Lady Mary chiar săptămâna trecută, cu totul din întâmplare. O apariţie fermecătoare, minunată fiinţă – potpourri şi parfum de lavandă!

De câte ori povestea despre unul sau două scandaluri, aflate tocmai pe tapet – de pildă indiscreţiile fiicei vreunui conte sau comportarea scandaloasă a nu ştiu cărui viconte – Poirot abia reuşea să strecoare şi numele lui Gervase ChevenixGore.

Domnul Satterthwaite reacţionă rapid.

— O, dar este realmente o personalitate. Ultimul baronet, aşa i se spune.

— Pardon, nu vă înţeleg prea bine…

Domnul Satterthwaite se aplecă cu indulgenţă în faţa lipsei de înţelegere a străinului.

— A fost o glumă, ştiţi… O glumă. Natural, el nu este ultimul baronet din Anglia, dar este un fel de reprezentant tipic al unei epoci. E pe jumătate erou, pe jumătate nebun, un ins din categoria acelora cărora scriitorii secolului trecut le făceau cu plăcere loc în romanele lor, unul din aceia ce pun pariuri imposibile pe care le şi câştigă în cele din urmă.

El explică cu lux de amănunte ce anume avea în vedere. Tânăr fiind, Gervase Chevenix-Gore a înconjurat lumea cu o barcă cu pânze, a participat la expediţii la Poli, a provocat la duel pe un pair. A făcut prinsoare că va ieşi pe scările palatului ducal călare pe iapa sa preferată şi, bineînţeles, a câştigat. Odată a sărit din loja teatrului direct pe scenă, de unde a răpit-o pe o artistă celebră tocmai când aceasta se găsea la mijlocul monologului. Dar despre el existau o sumedenie de anecdote.

— E un neam vechi, continuă domnul Satterthwaite. Sir Guy Chevenix-Gore a luat parte la prima cruciadă. Acum, din păcate, se pare că bătrânul Gervase „încheie plutonul” – e ultimul Chevenix-Gore.

— Averea s-a mai subţiat?

— Da de unde, Gervase e fabulos de bogat. Este proprietarul unor bunuri imobiliare de valoare, are mine de cărbune şi, în plus de asta, în tinereţe a pus să fie înregistrată anexarea unei mine din Peru sau prin altă parte din America de Sud, care i-a adus o avere teribilă. Un om admirabil. A avut noroc în tot ce a făcut.

— Acum însă are nişte anişori…

— Da, sărmanul bătrânel, zise domnul Satterthwaite oftând şi dând din cap. Majoritatea oamenilor v-ar spune despre el că este tocmai copt pentru balamuc. În felul lor, au dreptate. Pe bune, el e nebun – dar nu în sensul că ar avea acte în regulă sau că ar vorbi singur pe drum, ci nebun în sensul că pur şi simplu nu este normal. El a fost totdeauna un original.

— Numai că, originalitatea, cu timpul, se transformă în excentricitate, nu? Remarcă Poirot.

— Aveţi dreptate. Asta i se potriveşte de minune lui Gervase, sărmanul bătrânel.

— Trebuie că are o părere destul de bună despre el, nu-i aşa?

— Asta da. Ştiţi, după el lumea s-a împărţit totdeauna în două jumătăţi – familia Chevenix-Gore şi restul.

— Mania nobleţei.

— Aşa ceva. Toţi Chevenix-Gore au fost nişte îngâmfaţi – ei înşişi îşi sunt legea. Gervase, care e ultimul dintre ei, cel mai mult. El este, pe cinstea mea, dacă l-aţi auzi vorbind, aţi putea crede că este… Eh, dumnezeule!

Poirot dădu încet şi gânditor din cap.

— Da, aşa mi-am imaginat situaţia. Ştiţi, am primit o scrisoare de la el. O scrisoare foarte neobişnuită, în care nu mă roagă nimic. M-a chemat la el, atât.

— Un decret regal, zâmbi pe furiş domnul Satterthwaite.

— Exact. Lui sir Gervase nu i-a trecut desigur prin cap că eu, Hercule Poirot, sunt şi eu un cineva, un om care am şi eu o sumedenie de treburi! Şi că este foarte greu de presupus că aş lăsa baltă totul şi m-aş comporta asemenea unui câine ascultător – ca o nulitate recunoscătoare că i s-a azvârlit şi ei ceva!

Domnul Satterthwaite strânse din buze pentru a-şi înăbuşi un zâmbet. Tocmai îi trecuse prin cap că în materie de propria importanţă, între Hercule Poirot şi Chevenix-Gore nu era o diferenţă prea mare.

Se mulţumi să bombăne:

— Dacă motivul chemării reclamă urgenţă…

— Nu, în general nu, răspunse Poirot ridicând braţele într-un gest teatral. Trebuie să fiu doar pregătit şi să aştept chemarea lui atunci când va avea nevoie de mine. Enfin, je vous demande!

Şi mâinile îi zburară iarăşi în sus, exprimând de departe mult mai bine decât cuvintele cât de adânc fusese jignit monsieur Hercule Poirot.

— Să înţeleg că aţi refuzat?

— Până acum n-am avut ocazia să o fac, spuse Poirot încet.

— Dar o să refuzaţi?

O nouă expresie se întipări pe faţa omuleţului. Sprâncenele sale erau încruntate, trădau perplexitate.

Spuse:

— Cum să spun… Să refuz – da, aşa mi-a trecut prin cap. Dar nu ştiu… Omul are întdeauna ceva ca o bănuială. Ca şi când ar simţi ceva din văzduh, ceva plăcut şi discret…

Domnul Satterthwaite luă în serios spusele lui Poirot.

— Da? Dar e interesant…

— Am sentimentul, continuă Hercule Poirot, că omul, aşa cum tocmai l-aţi descris, ar putea fi foarte vulnerabil.

— Vulnerabil? Repetă domnul Satterthwaite. Rămase pentru o clipă surprins. Cuvântul acesta parcă nu mergea întru totul în cazul lui Gervase Chevenix-Gore. Dar pentru că era un om care pricepea şi observa totul repede, spuse încet: Cred… Cred că înţeleg ce vreţi să spuneţi!

— Un astfel de om este închis, nu? Într-o armură, dar în ce armură! Un cruciat blindat nu-i nimic faţă de el – este armura aroganţei, a mândriei şi îngâmfării. O astfel de armură oferă o anume protecţie. Săgeţile, toate săgeţile vieţii cotidiene alunecă pe ea. Dar asta reprezintă şi un pericol. Uneori un om într-o astfel de armură nici nu ştie că a fost atacat. Armura îl apără, dar îl face să nu audă bine, să nu vadă bine, şi poate, cel mai mult dintre toate, să nu perceapă bine.

Tăcu, apoi întrebă cu altă voce:

— Cum arată familia acestui sir Gervase?

— Păi e Vanda – soţia lui. Născută Arbuthnot – o fată foarte frumoasă. Şi care încă mai este o femeie şic. Cam săracă cu duhul însă. Devotată lui Gervase. Cam trage spre ocultism, am impresia. Poartă amulete şi scarabei şi pretinde că este reîncarnarea unei regine egiptene. După aceea vine Ruth – fiica lor adoptivă. Copii de-ai lor nu au. O fată foarte atractivă, într-un stil modern însă. Asta-i toată familia. Bine-nţeles, mai puţin Hugo Trent, nepotul lui Gervase. Pamela Chevenix-Gore s-a căsătorit cu Reggie Trent, iar Hugo a fost singurul lor copil. Acum e orfan. Nu poate moşteni titlul, dar am impresia că până la urmă va primi cea mai mare parte din banii lui Gervase. Un tânăr frumos din garda regală de călărie.

Poirot îl aprobă dând din cap gânditor. Apoi întrebă:

— Sir Gervase este foarte afectat pentru că nu are propriul fiu care să-i moştenească numele?

— Vă puteţi imagina cum îl macină…

— La ei numele de familie este un fel de manie, nu?

— Da.

Domnul Satterthwaite tăcu o clipă. Părea să fie foarte intrigat. Apoi se încumetă să întrebe:

— Aveţi impresia că acesta este motivul pentru care trebuie să mergeţi la Hamborough Close?

Poirot dădu la rându-i din cap.

— Nu, răspunse. Nu mi se pare că acesta ar fi un motiv. Dar cu toate acestea cred că am să mă duc.

Hercule Poirot şedea într-unul din colţurile cupeului de clasa I a rapidului care străbătea în goană câmpia Angliei.

Scoase gânditor din buzunar o telegramă împăturită cu grijă, o despături şi o reciti:

„LUAŢI EXPRESUL DE 4.30 DIN GARA PANCRAS CEREŢI CONDUCTORULUI SĂ OPREASCĂ LA WHIMPERLEY CHEVENIX-GORE”

Împături din nou telegrama şi o băgă la loc în buzunar.

Conductorul trenului era foarte serviabil. „Domnul merge cumva la „Hamborough Close? Desigur, oaspeţii lui sir Gervase Chevenix-Gore cer totdeauna să oprim la Whimperley, chiar dacă în mod normal trenul nu opreşte acolo. Cred că este un privilegiu”.

După aceea conductorul mai vizită de două ori cupeul lui Poirot, mai întâi pentru a-l asigura că se va strădui ca el să rămână singur în compartiment, iar a doua oară pentru a-l anunţa că expresul are o întârziere de zece minute.

Trenul trebuia să sosească la 7.50, dar în momentul în care Poirot puse piciorul pe peronul micii gări de ţară şi-i introduse conductorului în mână jumătatea de coroană aşteptată, ceasul arăta exact ora opt şi două minute.

Locomotiva şuieră şi Nord-Expresul se puse în mişcare. Un şofer zvelt, în uniformă verde-închis se apropie de Poirot.

— Domnul Poirot? Pentru Hamborough Close?

Luă valijoara aspectuoasă a detectivului şi părăsiră gara. Îl aştepta un Rolls. Şoferul îi deschise portiera, îi aranjă peste genunchi un pled elegant din blană şi porniră.

După vreo zece minute de mers pe drum de ţară, cu multe cotituri printre grădini, opri în faţa unei porţi largi, străjuită de câini enormi din piatră.

Traversă parcul spre casă. Uşa se deschise încă înainte ca el să fi ajuns şi un majordom cu înfăţişare respectabilă apăru pe treapta cea mai de sus.

— Domnul Poirot? Pe aici, domnule.

Păşi prin hol în faţa lui şi deschise o uşă situată cam la mijlocul peretelui din partea dreaptă.

— Domnul Hercule Poirot, anunţă el.

În încăpere se găseau câţiva oameni în costume de seară şi Poirot remarcă din prima clipă de cum intră că apariţia lui nu era aşteptată, ochii tuturor celor prezenţi se opriră asupra lui cu nedisimulată surprindere.

După aceea, spre el se îndreptă cu paşi nesiguri, o doamnă înaltă şi zveltă, în al cărui păr închis la culoare începuseră să strălucească fire albe.

Poirot se aplecă atunci când îi strânse mâna.

— Vă cer scuze, madame, spuse, din păcate trenul meu a avut întârziere.

— N-are nici o importanţă, spuse Lady Chevenix-Gore cu glas nehotărât. Privirea ei stărui asupra lui într-un mod ciudat. Asta chiar că nu are nici o importanţă, domnule… Cum aţi spus că vă cheamă? N-am înţeles prea bine…

— Hercule Poirot.

Pronunţă numele rar şi clar.

Auzi cum cineva din spatele său respiră repede. În clipa aceea îşi dădu seama că în încăpere nu se afla şi stăpânul casei. Întrebă încet:

— Ştiaţi că sosesc, doamnă?

— Ah… Ah… Da, dar spusele ei nu sunau prea convingător. Cred… Adică presupun… Eu însă sunt groaznic de nepractică, domnule Poirot. Uit totul. Tonul glasului ei trăda că prezenta această calitate a ei cu un soi de plăcere tristă. Ştiţi, oamenii îmi spun ceva, iar eu arăt ca şi când aş înţelege, dar mie îmi intră pe o ureche şi îmi iese pe cealaltă. Şi gata! Ca şi când n-ar fi fost.

După aceea, parcă amintindu-şi că avea de îndeplinit nişte obligaţii, privi absentă în jur şi spuse neconvingător:

— Presupun că-i cunoaşteţi pe toţi cei de faţă.

Chiar dacă, fără discuţie, nu acesta era adevărul, această propoziţiune reprezenta textul banal cu ajutorul căruia Lady Chevenix-Gore făcea economie de efort cu prezentările şi încordarea pe care o reclama necesitatea de a-şi aminti numele exact al fiecărui oaspete.

Şi cu toată tensiunea decurgând din acest caz concret, adăugă:

— Aceasta este fiica mea, Ruth.

Fata care se afla în faţa domnului Poirot era, de asemenea, o brunetă suplă, dar cu totul de alt tip. În locul trăsăturilor nedefinite şi şterse ale doamnei Chevenix-Gore, ea avea un profil delicat, întrucâtva acvilin şi cu o linie clară, ascuţită a bărbiei. Părul negru îl purta pieptănat pe spate într-o masă de buclişoare bine conturate. Culoarea tenului ei avea puritate şi strălucire de garoafă, prea puţin datorată fardurilor. Era, după cum şi-a putut da repede seama Poirot, una dintre cele mai fermecătoare fete dintre toate câte i-au fost dat lui să vadă.

El îşi dădu seama că fata era nu numai frumoasă, dar şi ageră şi bănuia în ea şi o anume doză de temperament şi mândrie. Când vorbea, prelungea puţin cuvintele, intenţionat desigur, gândi Poirot.

— Este colosal de tulburător, începu ea, să găzduieşti un domn cum este domnul Poirot! Mai mult ca sigur că bătrânul domn ne-a pregătit o mică surpriză.

— Vreţi să spuneţi că n-aţi ştiut că am să vin, mademoiselle? Întrebă el prompt.

— Nici idee n-am avut, dar după cum se vede trebuie să-mi aduc caietul cu autografe după cină.

Din hol se auzi zgomotul unui gong după care majordomul deschise uşa şi spuse:

— Cina e pregătită.

În clipa aceea, poate chiar mai înainte ca el să rostească cuvântul „pregătită” s-a petrecut ceva foarte ciudat. Figura de mare preot a majordomului se schimba într-o clipă într-una umană din cale-afară de surprinsă…

Schimbarea fu atât de rapidă şi masca servitorului reveni atât de repede la loc, încât cel care din întâmplare nu ar fi văzut-o în clipa respectivă nici nu ar fi avut habar de ea. Întâmplător, Poirot o văzuse. Şi se mira.

Servitorul rămase nehotărât în uşă. Şi chiar dacă faţa lui devenise din nou inexpresivă, pe figura lui se putea citi o oarecare tensiune internă.

Lady Chevenix-Gore spuse nesigură:

— Ah, doamne, asta este ceva cu totul neobişnuit… Într-adevăr… Eu… Omul nu ştie ce să facă…

Ruth îi explică lui Poirot.

— Această uluire, domnule Poirot, se datorează faptului că tatăl meu întârzie – pentru prima dată în cel puţin douzeci de ani – la cină.

— Este ceva cu totul neobişnuit…, se plânse Lady Chevenix-Gore. Gervase niciodată…

Un bătrânel cu o ţinută ţeapănă, soldăţească se apropie de ea. Râse spiritual:

— Gervase bătrânul cel bun! În sfârşit, vine şi el odată mai târziu! Credeţi că i s-a rupt năsturaşul de la guler? Sau Gervase e cumva imun faţă de slăbiciunile noastre?

— Dar Gervase n-a venit niciodată târziu, zise Lady Chevenix-Gore cu glas stins, încurcată.

Disperarea aceasta, datorată unei întârzieri obişnuite, era de-acum caraghioasă. Lui Hercule Poirot începu însă să-i fie

teamă… Avu chiar o presimţire ciudată. I se păru ciudat şi lui că Gervase Chevenix-Gore nu-şi făcuse apariţia pentru a-şi saluta oaspetele pe care-l invitase într-un mod atât de tainic.

Nimeni nu ştia ce s-ar fi putut întâmpla. Era un caz fără precedent, nimeni nu ştia ce şi cum. În cele din urmă iniţiativa o luă, totuşi, Lady Chevenix-Gore, dacă iniţiativă se putea numi asta. Comportarea ei continua să fie nehotărâtă la culme.

— Snell, întrebă ea, stăpânul dumitale este…

Şi fără să termine se uită cercetătoare la majordom.

Snell, care era desigur obişnuit cu modul în care doamna îi cerea informaţiile, răspunse foarte exact la întrebarea ei total neclară:

— Sir Gervase a coborât la opt fără cinci, doamnă şi s-a dus direct în birou.

— O… aha… Făcu ea şi gura îi rămase deschisă… cu ochii către departe. Nu credeţi că… Totuşi… A auzit gongul?

— Cred că trebuia să-l audă, doamnă, doar gongul se află chiar lângă uşa biroului. N-am ştiut că sir Gervase se află tot în birou, altfel l-aş fi anunţat direct că se serveşte cina. Pot s-o fac acum doamnă?

Lady Chevenix-Gore primi cu uşurare propunerea.

— Ah, îţi mulţumesc, Snell. Îţi mulţumesc, du-te. Da, desigur.

Apoi, după ce majordomul părăsi încăperea, adăugă:

— Snell este cu adevărat o comoară. Mă bizui pe el în absolut toate problemele. Nici nu ştiu ce m-aş face fără Snell.

Cineva îşi exprimă acordul printr-o mormăială dar nimeni nu spuse nimic. Hercule Poirot, care examina cu atenţie sporită încăperea plină de oameni, fu de părere că toţi, până la unul, se aflau într-o anumită tensiune. Ochii îi alergau repede de la unul la altul, ca şi când i-ar fi trecut pe toţi pe o listă. Doi domni în vârstă, individul acela cazon care mormăise mai adineaori şi un omuleţ mărunt, slab şi

cărunt, cu buze subţiri, de avocat. Doi bărbaţi tineri foarte diferiţi între ei. Unul, cu mustaţă şi expresie de aroganţă modestă, ar fi putut fi nepotul lui sir Gervase, cel din garda regală de călărie. Celălalt era un tânăr frumos cu părul uşor lins, cu trăsături obişnuite. Pe acesta Hercule Poirot îl situă fără să greşească în păturile de jos ale societăţii. Mai era apoi o femeie mărunţică de vârstă mijlocie cu pince-nez şi ochi inteligenţi şi, în sfârşit, o fată cu o coamă roşcată strălucitoare.

Snell îşi făcu din nou apariţia în uşă. Se comporta perfect, dar sub stratul impersonal de spoială apăru din nou figura descumpănită.

— Iertaţi-mă, doamnă, dar uşa biroului este încuiată.

— Încuiată?

Întrebarea fusese pusă de o voce de bărbat – un glas tânăr, vigilent, marcat de emoţie. El aparţinea tânărului aceluia frumos cu părul uşor lins. Ieşi în faţă şi propuse:

— Pot să mă duc să văd…?

Numai că între timp, Hercule Poirot – în foarte mare linişte şi aproape neobservat – preluă conducerea. Făcu acest lucru într-un mod atât de natural, încât nimănui nu i se păru ciudat că acest om necunoscut, care abia sosise, pusese dintr-odată mâna pe întreaga situaţie.

— Să mergem, spuse. Să mergem în birou.

Cel care îl ascultă primul fu Snell.

— Arată-mi drumul, te rog!

Snell ascultă. Poirot trecu foarte aproape de el, apoi – ca o turmă de oi – îl urmară şi toţi ceilalţi.

Snell conduse întregul grup printr-o sală spaţioasă, pe lângă cotul mare al scării care ducea la etaj, pe lângă un ceas înalt şi vechi şi o firidă în care se afla gongul, precum şi printr-un coridor îngust, care se termina cu o uşă.

Ajunşi aici, Poirot trecu înaintea lui Snell şi încercă clanţa. Aceasta funcţionă, dar, cu toate acestea, uşa nu se deschise. Poirot bătu încet la uşă. Apoi mai tare. Şi mai tare. După aceea se aplecă brusc şi apropie ochiul de gaura cheii.

Se ridică apoi încet. Faţa i se făcu de piatră.

— Domnilor, spuse, trebuie să sparg imediat această uşă!

Apoi, sub comanda lui, doi tineri înalţi şi puternici, trecură la atac. Nu era o treabă chiar uşoară. Uşile de la Hamborough Close erau solide.

În cele din urmă broasca cedă şi uşa se deschise spre înăuntru, acompaniată de scârţâitul ascuţit al lemnului.

Şi apoi, după o clipă doar, rămaseră cu toţii între uşi, tăcuţi şi îngrămădiţi privind la scena dinăuntru. Luminile erau aprinse. Lângă peretele din partea stângă se afla un birou, o bucată masivă de mobilier din mahon. Nu la birou, ci într-o parte a lui, dar în aşa fel încât se afla cu spatele la ei, se găsea, chircit într-un scaun, un bărbat. Capul şi partea superioară a corpului îi atârnau pe marginea dreaptă a scaunului, iar mâna dreaptă îi cădea fără vlagă. Chiar sub ea, pe covor, strălucea un pistol mic…

Nu mai era nevoie să te gândeşti la mai ştiu eu ce. Tabloul era cât se poate de clar.

Sir Gervase Chevenix-Gore se împuşcase!

O clipă, întregul grup rămase nemişcat în uşă privind la groaznica scenă. După aceea, Poirot fu cel care intră primul.

În momentul acela se auzi glasul ascuţit al lui Hugo Trent:

— Pentru Dumnezeu, bătrânul s-a împuşcat!

După care se auzi geamătul lung, plin de groază al lui Lady ChevenixGore.

— Gervase, Gervase!

Poirot spuse încet peste umăr…

— Duceţi-o de aici pe Lady Chevenix-Gore. Nu e de nici un folos acum.

Bătrânul soldat spuse:

— Vino, Vanda. Să mergem, draga mea. Tu n-ai nimic de făcut aici. S-a terminat. Ruth, vino şi ai grijă de mama.

Ruth Chevenix-Gore se strecură însă în birou stând foarte aproape de Poirot care se aplecă asupra fiinţei chircite din

scaun – trupul unui om de calibru herculean, cu o barbă de viking.

Spuse cu glas stins, dar plin de încordare, surprinzător de reţinut şi înăbuşit:

— Sunteţi absolut sigur, că este… Mort?

Poirot îşi ridică privirea.

Faţa fetei era însufleţită de un anume sentiment pe care el nu-l înţelegea. Nu era vorba de jale – arăta mai degrabă a tulburare…

Femeia mărunţică cu pince-nez întrebă:

— Mama dv., draga mea… Nu credeţi că…?

În momentul acela se auzi zbieratul acut, isteric al fetei cu părul roşcat:

— Aşadar, n-a fost nici maşină, nici sticlă de şampanie ceea ce am auzit! Ce-am auzit noi, a fost o împuşcătură…

Poirot îşi roti privirea de la unul la celălalt.

— Cineva trebuie să anunţe poliţia…

— Nu! Strigă Ruth Chevenix-Gore cu glas sălbatec.

Bătrânul domn cu faţă de avocat spuse:

— În cazul de faţă este inevitabil, din păcate. Faci asta, Burrows? Hugo…

— Dumneavoastră sunteţi deci domnul Hugo Trent? Se întoarse Poirot spre tânărul înalt cu mustaţă. Cred că ar fi bine dacă toţi, în afară de dV. Şi mine, ar părăsi încăperea.

Îl ascultară cu toţii. Se retraseră cu avocatul în frunte. Poirot şi Hugo Trent rămaseră singuri.

Hugo Trent întrebă cu o mutră mirată:

— Ascultaţi, de fapt cine sunteţi dumneavoastră? Şi ce faceţi aici?

Poirot scoase o carte de vizită din buzunarul de la piept şi i-o dădu lui Trent. Acesta o examină încordat.

— Detectiv particular, nu? Desigur, am auzit de dv… Dar cu toate astea tot nu ştiu ce faceţi aici…?

— Dumneavoastră nu ştiaţi că unchiul – era unchiul dv., nu-i aşa?

Ochii lui Trent alunecară pentru o clipă asupra mortului.

— Bătrânul domn! Desigur, a fost unchiul meu.
— Nu ştiaţi că a trimis după mine?
Hugo dădu din cap, apoi spuse foarte încet:
— Nici idee n-am avut de aşa ceva.
În glasul lui răsună ceva greu de definit foarte exact. Faţa îi era parcă tăiată din lemn cu o expresie niţel tâmpă – expresia, îşi zise Poirot, care în momentele de mare tensiune este foarte folositoare în chip de mască.
Poirot spuse calm:
— Aici ne găsim în Westshire, nu? Îl cunosc foarte bine pe comisarul şef de poliţie de aici, maiorul Riddle.
— Riddle locuieşte cam la o jumătate de milă de aici. De regulă vine singur.
— Ar fi foarte potrivit să vină.
Poirot începu să examineze camera. Dădu la o parte draperia şi privi pe fereastra franţuzească. Era închisă şi încercă să o deschidă. Pe perete, în spatele biroului se găsea o oglindă rotundă. Era spartă. Poirot se aplecă şi ridică un obiect mic.
— Ce este? Întrebă Trent.
— Glontele.
— I-a trecut deci prin cap şi apoi a spart oglinda?
— Aşa se pare.
Poirot puse glontele exact pe locul pe care îl găsise şi se apropie de birou. Hârtiile erau aranjate cu grijă în maldăre. Pe mapa de birou se găsea o foaie de hârtie pe care era scris cu litere mari, de tipar, de o mână tremurătoare, un singur cuvânt: „IERTAŢI-MĂ”.
— Trebuie să-l fi scris cu puţin timp înainte de a… o face, spuse Hugo.
Poirot dădu gânditor din cap.
Se uită apoi din nou la oglinda spartă şi la mort. Pometii obrajilor îi erau ridicaţi puţin – ca şi când ar fi fost surprins de ceva. Se întoarse spre uşa deschisă la perete şi cu broasca stricată. În uşă nu era nici o cheie după cum bine ştia, doar se uitase pe gaura cheii. Dar cheia nu se găsea

nici pe podea. Poirot se aplecă asupra mortului şi trecu uşor cu degetele peste haine.

— Da, zise, cheia este în buzunar.

Hugo scoase pachetul de ţigări şi îşi aprinse una. Spuse destul de aspru:

— Pare destul de clar. Unchiul s-a încuiat, a zgâriat pe o bucată de hârtie acest mesaj şi apoi s-a împuşcat.

Poirot dădu iarăşi gânditor din cap. Hugo continuă:

— Numai că nu pricep de ce a trimis după dv. Ce vrea să însemne asta?

— Asta s-ar putea explica destul de greu. Dar până vine poliţia mi-aţi putea spune exact, domnule Trent, cine sunt toţi oamenii pe care i-am văzut astă-seară aici?

— Cine sunt? Făcu Hugo cu un aer absent. Păi da, desigur. Iertaţi-mă… Nu vreţi să luăm loc? Zise el arătând cu mâna spre canapeaua dintr-un colţ al încăperii care era cel mai departe de cadavru. După aceea continuă oarecum spasmodic. Păi, în primul rând este Vanda, mătuşa mea, ştiţi? Şi Ruth verişoara mea. Dar pe ele le ştiţi. Apoi cealaltă fată este Susan Cardwell. Ea locuieşte aici. După aceea colonelul Bury. Un vechi prieten al familiei. Şi Ogilvie Forbes. Tot un vechi prieten al familiei. Aşa… Amândoi bătrânii fuseseră îndrăgostiţi de Vanda când ea era tânără, din această cauză o înconjoară cu un fel de devotament, cu aer credincios. Caraghios, dar şi puţin emoţionant.

După aceea vine la rând Godfrey Burrows, secretarul bătrânului domn – mă gândesc la unchiul —, şi domnişoara Lingard, care îl ajuta pe unchiul meu să scrie istoria familiei Chevenix-Gore. Strânge material istoric. Şi cam ăştia sunt toţi, aş zice.

Poirot încuviinţă, apoi întrebă:

— Dacă înţeleg eu bine, dV. Aţi auzit împuşcătura care l-a ucis pe unchiul dv., nu-i aşa?

— Da, am auzit-o. Am crezut însă că a fost zgomotul de la şampanie – cel puţin eu unul aşa am crezut. Susan şi

domnişoara Lingard au crezut că a fost zgomotul unei maşini – ştiţi, şoseaua trece foarte aproape de aici.

Când s-a întâmplat asta?

— Păi… pe la opt şi zece… Snell tocmai sunase prima dată gongul.

— Şi dV. Unde eraţi atunci când aţi auzit?

— În hol. Noi, ştiţi, am râs încercând să ghicim de unde se auzise zgomotul. Eu am afirmat că s-a auzit din bucătărie. Susan, însă, a auzit din salon. Domnişoarei Lingard i s-a părut că se auzise de sus. Snell crezuse că zgomotul se auzise de pe şosea. Oricum, zgomotul se auzise pe fereastra de sus. Susan a spus: „Mai are cineva vreo teorie?”. Eu am râs şi am spus că poate s-a comis o crimă. Acum, desigur, asta pare o chestie foarte tâmpită…

Faţa i se alungi nervoasă.

— Nimănui nu i-a trecut prin cap că sir Gervase s-ar fi putut împuşca?

— Bineînţeles că nu.

— Şi n-aveţi idee de ce ar fi putut s-o facă?

Hugo spuse încet:

— Păi… Eu n-aş spune că…

— Adică aveţi vreo idee?

— Nu… Nu… E greu de explicat. Se-nţelege, eu nu mă aşteptam că ar putea sfârşi chiar printr-o sinucidere, dar nici total surprins nu sunt. Adevărul este că unchiul meu era copt pentru un azil de nebuni, domnule Poirot. Asta ştia toată lumea.

— Şi dV. Asta vă pare a îi o explicaţie suficientă?

— Păi, cum să vă explic, oamenii se pot şi împuşca dacă ajung să fie puţin ţicniţi.

— O explicaţie admirabil de simplă.

Hugo rămase ca opărit.

Poirot se ridică şi se plimbă prin încăpere, aparent fără un scop precis. Încăperea era aranjată cu gust, în cea mai mare parte într-un stil victorian, greoi: o bibliotecă masivă, câteva fotolii imense şi nişte scaune Chippendale originale.

Nu erau multe ornamente, doar de pe cornişa sobei lui Poirot i-au atras atenţia câteva obiecte de bronz. Le luă pe rând în mână şi le examină cu atenţie, după care le puse exact pe locul lor de mai înainte. De pe o statuetă, aflată în partea stângă, dezlipi ceva cu unghia.

— Ce este? Întrebă Hugo fără vreun interes anume.

— Nimic deosebit, un ciob de oglindă.

Hugo spuse:

— Ciudat, cum a putut glontele să spargă oglinda. Oglinda spartă înseamnă ghinion. Sărmanul Gervase… Aş spune că norocul a ţinut mult cu el.

— Unchiul dV. A avut mult noroc?

Hugo râse scurt.

— Norocul lui era proverbial. Pe tot ce punea el mâna se transforma în aur! Când era considerat outsider, el ajungea totdeauna primul! Când investea ceva într-o mină îndoielnică, dădea totdeauna de un filon de aur! Reuşea totdeauna, la un fir de păr, să scape din locurile cele mai rele. De câteva ori a scăpat cu viaţă ca prin minune. Ştiţi, în felul lui era un bătrânel a-ntâia. Cum se spune, pe unde a fost, a văzut câte ceva. Mai mult decât alţii din generaţia lui.

Poirot îl întrebă:

— Îl iubeaţi pe unchiul dv., domnule Trent?

Întrebarea îl scoase oarecum din sărite pe Hugo.

— Păi… hm… Bineînţeles, spuse destul de nehotărât. Ştiţi, câteodată nu era prea uşor cu el. Viaţa cu el era foarte încordată. Din fericire nu trebuia să-l văd prea des.

— Dar el vă iubea?

— Nici n-am băgat de seamă. Dar, ca s-o spun pe cea dreaptă, existenţa mea îl cam deranja.

— Cum adică, domnule Trent?

— Păi, ştiţi, el n-a avut un fiu şi asta l-a măcinat afurisit de mult… Cred că l-a durut mult gândul că după moartea lui neamul Chevenix-Gore va înceta să mai existe. Ştiţi, ei provin tocmai de la cucerirea normandă. Iar bătrânul domn

era ultimul dintre ei. Aş spune că din punctul lui de vedere asta reprezenta o adevărată tragedie.

— DV. Nu împărtăşiţi acest sentiment, nu?

Hugo ridică din umeri.

— Toate astea mi se par destul de demodate.

— Dar de avere ce-o să se aleagă?

— Asta nu ştiu. Poate o să-mi revină mie. Sau poate o să-i rămână lui Ruth. Şi Vanda s-ar putea să aibă din ea până la sfârşitul vieţii…

— Unchiul dV. Nu şi-a dat în vileag intenţiile?

— Păi… Avea o hotărâre a lui.

— Şi care era?

— Ca Ruth şi cu mine să punem totul laolaltă.

— Asta ar fi fost foarte potrivit.

— Extraordinar de avantajos. Numai că Ruth… Vedeţi… Ruth are nişte păreri proprii definitive despre viaţă. Este o fată neobişnuit de atractivă şi ea ştie asta. Şi nu se grăbeşte cu măritişul.

Poirot se aplecă înainte.

— Dar dV. Aţi fi de acord, domnule Trent?

Hugo îi răspunse otrăvit:

— Pe cinstea mea că astăzi nici nu prea contează pe cine dracu iei. Divorţul e ceva atât de lesnicios… Dacă nu merge, îţi iei pur şi simplu valiza şi o începi din nou.

Uşa se deschise şi intră Ogilvie Forbes însoţit de un domn zvelt şi elegant.

Noul venit se înclină în faţa lui Trent.

— Salut, Hugo. Îmi pare teribil de rău de toate astea. E-o lovitură pentru toţi.

Hercule Poirot interveni:

— Vă salut domnule Riddle. Vă amintiţi de mine?

— Da bineînţeles, zise comisarul şef şi-i strânse mâna lui Poirot. Aşadar, sunteţi deja aici?

Era o notă meditativă în vocea lui. Şi-l privi curios pe Hercule Poirot.

— Ei, care-i situaţia? Întrebă maiorul Riddle.

Scena se petrecea douăzeci de minute mai târziu. Întrebarea comisarului şef de poliţie era adresată chirurgului poliţiei, un individ bătrân şi deşirat, cu părul cărunt.

Acesta ridică din umeri:

— E mort cam de o jumătate de ceas, în orice caz, nu mai mult de o oră. Nu-mi cereţi acum nici un amănunt de ordin tehnic. Are capul străpuns de un glonte, pistolul a fost ţinut doar la câţiva centimetri de tâmpla dreaptă, glontele a trecut prin creier, apoi a zburat afară…

— Semnalmentele ar corespunde unei sinucideri perfecte?!

— Perfecte. Corpul i s-a răsucit în scaun, iar pistolul i-a căzut din mână.

— Aveţi glontele?

— Aicea! I-l arătă doctorul.

— Bine, făcu maiorul Riddle. O să dăm să fie comparat cu pistolul. Sunt bucuros că-i vorba de un caz simplu, fără complicaţii.

— Sunteţi sigur că nu există nici un fel de complicaţii, doctore? Întrebă încet Hercule Poirot.

Doctorul îi răspunse tot încet:

— Vedeţi, am impresia că un lucru vi s-ar fi putut părea puţin ciudat. Când s-a împuşcat probabil că stătea aplecat puţin spre dreapta, altfel glontele ar fi nimerit peretele sub oglindă în loc să ajungă exact în mijlocul ei.

— O poziţie destul de incomodă pentru o sinucidere, remarcă Poirot.

Doctorul ridică din umeri.

— Păi… Comodă, incomodă… Dacă staţi să vă gândiţi… Dar nu-şi mai termină vorba.

Maiorul Riddle întrebă:

— Corpul putem să-l mişcăm?

— Da, da, eu am terminat cu el. Duceţi-l la autopsie.

— Din punctul dV. De vedere cum este, inspectore? Îl întrebă maiorul Riddle pe bărbatul înalt în haine civile, a

cărui faţă nu trăda nici o expresie.
— E-n regulă, domnule maior, avem tot ce ne trebuie. Au mai rămas doar amprentele de pe pistol ale mortului.
— Atunci luaţi-le.
Corpul neînsufleţit al lui Gervase Chevenix-Gore fu ridicat. Comisarul şef şi Poirot rămaseră singuri.
— Asta-i, începu maiorul Riddle. Toate par a fi clare şi se leagă: uşa încuiată, fereastra închisă, cheia de la uşă în buzunarul mortului. Totul ca la carte – până la ceva…
— Despre ce este vorba, prietene?
— Despre dv., spuse Riddle fără ocolişuri. Ce căutaţi dV. Aici?
În loc să-i răspundă, Poirot îi dădu scrisoarea pe care o primise de la răposat în urmă cu o săptămână şi care îl adusese aici.
— Hm, făcu comisarul şef. Interesant. Asta trebuie să o examinăm foarte temeinic. Cred că este legată direct de sinucidere.
— De acord.
— Trebuie să-i controlăm pe toţi cei din casă.
— Vă pot spune numele lor, tocmai l-am întrebat pe domnul Trent.
Şi Poirot repetă lista numelor.
— Dv., domnule maior, ştiţi ceva despre oamenii aceştia?
— Ceva ştiu. Bineînţeles. Lady Chevenix-Gore este în felul ei tot aşa de ţicnită ca bătrânul sir Gervase. Şi-au fost, reciproc, foarte devotaţi, dar amândoi frumuşel de smintiţi. Lady este o fiinţă pur şi simplu săracă cu duhul, n-am mai văzut aşa ceva în viaţa mea. Din când în când îi vine câte-o viclenie, se pricepe atât de bine la ale ei încât te surprinde. Oamenii se distrează adesea pe seama ei. Cred că ea ştie de asta, dar îi este totuna.
— Domnişoara Chevenix-Gore este fiica lor adoptivă, dacă am înţeles bine…
— Da.
— O foarte frumoasă tânără.

— E-a naibii de atrăgătoare. A sucit capul majorităţii tinerilor de prin împrejurimi. Mai întâi îi duce de nas, apoi râde de ei. Îi stă bine călare şi are mâini frumoase.

— Dar toate astea nu ne privesc acum.

— Hm… Nu, nu prea. Cât despre ceilalţi; îl ştiu pe domnul Bury, bineînţeles. Îşi petrece aici majoritatea timpului. E un soi de pisică îmblânzită, un fel de adjutant al doamnei Chevenix-Gore sau, dacă vreţi, un vechi prieten al familiei. Toţi îi cunosc viaţa. Mi se pare că Bury şi sir Gervase au deţinut acţiunile unei societăţi în care Bury era membru în consiliul de administraţie.

— Dar de Ogilvie Forbes, ştiţi ceva?

— Cred că m-am întâlnit cu el o singură dată.

— Dar de domnişoara Lingard?

— N-am auzit în viaţa mea de ea.

— Dar de domnişoara Susan Cardwell?

— Roşcovana aia şic? Doar atât că în ultimele zile am văzut-o în compania lui Ruth.

— Domnul Burrows?

— A, pe el îl ştiu. Secretarul lui Chevenix-Gore. Între noi fie vorba, n-aş da mult pe el. E frumos, şi el ştie acest lucru, cu toate acestea nu face parte din crema societăţii.

— Este demult la Sir Gervase?

— Aşa… Cam de doi ani, aş zice.

— Altcineva nu mai este…?

Poirot tăcu.

În încăpere intră un vlăjgan cu păr deschis la culoare, în haine de stradă. Abia-şi trăgea răsuflarea şi arăta speriat.

— Bună seara, domnule maior. Am auzit, se zice că sir Gervase s-a împuşcat… De aceea am zburat. Snell îmi spune că e adevărat. E incredibil! Nu pot să cred!

— Din păcate e-adevărat, Lake. Daţi-mi voie să vă prezint: el este căpitanul Lake, agentul funciar al lui sir Gervase. Domnul Hercule Poirot, de care probabil aţi auzit…

Faţa lui Lake se lumină de ceva care ar putea îi numită bucurie, dar o bucurie pe care nu-i venea s-o creadă.

— Domnul Hercule Poirot? Sunt grozav de fericit să vă cunosc. Cel puţin… Tăcu însă şi zâmbetul lui fermecător dispăru. Nu-i în sinuciderea asta ceva… Nu miroase a ceva, domnule maior?

— De ce-ar mirosi a ceva, cum spuneţi dv.? Îl întrebă tăios comisarul şef.

— Cred că… Pentru că-l văd aici pe domnul Poirot. Şi… Şi pentru că treaba asta mie mi se pare incredibilă!

— Nu, nu spuse repede domnul Poirot. Eu nu am venit în legătură cu moartea lui sir Gervase. Mă aflam deja în casă, în calitate de oaspete.

— Aşa, carevasăzică. E ciudat că nu mi-a spus nimic despre dV. Azi, după-amiază, când am calculat conturile.

Poirot îl întrebă calm:

— Aţi folosit de două ori până acum cuvântul „incredibil”, căpitane. Sunteţi chiar atât de surprins că sir Gervase s-a sinucis?

— Bineînţeles că sunt. Se-nţelege, era bun de balamuc, asta v-o poate spune oricare. Cu toate astea însă… Pur şi simplu nu pot să-mi imaginez că el gândea că lumea ar fi putut exista fără el.

— Da, fu de acord Poirot. E ceva, zise şi se uită apreciativ la manifestarea sinceră şi inteligentă a tânărului căpitan.

Maiorul Riddle îşi drese glasul.

— Pentru că tot sunteţi aici, căpitane, luaţi loc şi răspundeţi-ne la câteva întrebări.

— Bineînţeles, domnule maior.

Lake se aşează într-un fotoliu faţă-n faţă cu cei doi detectivi.

— Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— Azi după masă, cu puţin înainte de trei. A trebuit să verificăm nişte conturi şi am discutat şi despre închirierea unei noi proprietăţi.

— Cât timp aţi stat la el?

— Aşa… Cam o jumătate de ceas.

— Iar acum vă rog să vă gândiţi şi să-mi spuneţi dacă aţi remarcat ceva neobişnuit în comportarea lui.

Tânărul se gândi puţin.

— Nu, n-aş spune. Era puţin agitat, dar în comportarea lui asta nu era ceva neobişnuit.

— Nu era puţin deprimat?

— Nu, dimpotrivă, mi s-a părut chiar că era bine dispus. Era foarte amuzat pentru că lucrează la istoria familiei lui.

— De când lucrează la ea?

— A început cam acum şase luni.

— Şi de atunci a venit şi domnişoara Lingard?

— Nu, ea a venit cam acum două luni, adică atunci când sir Gervase a ajuns la concluzia că nu poate stăpâni singur toate documentele.

— Şi credeţi că asta îl distra?

— Enorm. El chiar îşi imagina că pe lume nu există ceva mai important decât familia lui.

În glasul tânărului se putea desluşi o undă de amărăciune.

— Aşadar, din câte ştiţi, sir Gervase nu avea nici un fel de greutăţi.

Urmă o pauză scurtă – într-adevăr foarte scurtă – până când căpitanul să răspundă.

— Nu.

Poirot puse apoi brusc întrebarea:

— Nu cumva sir Gervase avea probleme cu fiica sa?

— Cu fiica lui?

— Asta am spus!

— După câte ştiu, nu, spuse tânărul înţepat.

Poirot nu mai spuse nimic. Se auzi însă glasul maiorului Riddle:

— Vă mulţumesc, căpitane. Aţi fi amabil să mai rămâneţi câteva clipe în casă, asta pentru cazul că ar fi nevoie să vă mai întrebăm câte ceva?

— Bineînţeles, domnule maior… Aş putea face ceva pentru dv.?

— Da, aţi putea să ni-l trimiteţi pe majordom. Şi mi-aţi mai putea spune care-i starea doamnei Chevenix-Gore şi dacă

aş putea sta de vorbă cu ea sau dacă este încă prea tulburată…

— Tânărul încuviinţă cu o mişcare a capului şi părăsi încăperea cu paşi repezi şi energici.

— O persoană atrăgătoare, remarcă Hercule Poirot.

— Da, fain băiat, şi-i cineva în branşa lui. Toată lumea îl iubeşte.

— Luaţi loc, Snell, îi spuse maiorul Riddle, cu glas prietenos. Trebuie să vă pun câteva întrebări. Aş spune că pentru dV. A fost şoc, nu glumă…

— Şi încă ce şoc, domnule maior. Vă mulţumesc, zise Snell şi luă loc cu un aer atât de discret încât ai fi zis că rămăsese tot în picioare.

— Sunteţi de mult aici?

— De şaisprezece ani, domnule maior, chiar din vremea când sir Gervase… Ehm… S-a aşezat, ca să zic aşa.

— Stăpânul dV. A fost un călător pasionat la vremea lui.

— Da, domnule maior, a luat parte la o expediţie la Pol şi a fost şi în alte locuri interesante.

— Acum spuneţi-mi, Snell, când l-aţi văzut astăzi ultima oară pe stăpânul dv?

— Eu mă aflam în sufragerie, domnule maior, să văd dacă masa era bine aranjată. Uşa de la hol era deschisă, aşa că l-am văzut pe sir Gervase coborând scările, traversând holul şi îndreptându-se pe coridor, spre birou.

— Asta a fost când?

— Cu puţin înainte de opt. Poate aşa… la opt fără cinci…?

— Şi asta a fost ultima dată când l-aţi văzut?

— Da, domnule maior.

— Aţi auzit împuşcătura?

— Desigur, domnule maior, numai că în clipa aceea nici prin cap nu mi-a trecut că… Ştiţi, cum aş fi putut?

— Dar ce aţi crezut că este?

— Am crezut că-i o maşină, domnule maior. Şoseaua trece foarte aproape de zidul parcului. Sau ar fi putut fi o

împuşcătură în pădure… Vreun braconier… Dar nici prin vis nu mi-a…

Maiorul Riddle îl întrerupse.

— Cât era ceasul?

— Exact opt şi opt minute, domnule maior.

Comisarul-şef zise cu glas ascuţit:

— Cum puteţi spune cu atâta exactitate?

— E simplu, domnule maior, atunci tocmai am bătut prima dată gongul.

— Prima dată?

— Da. Potrivit ordinului lui sir Gervase, primul gong trebuie să se audă totdeauna cu şapte minute înainte de cel de-al doilea, care înseamnă începerea cinei. În treaba asta era foarte pedant – înainte de gongul al doilea toţi trebuiau să fie deja adunaţi la cină. Şi de cum bat gongul a doua oară mă duc în salon şi anunţ cina şi toţi o pornesc spre sufragerie.

— Acum încep să înţeleg, spuse Hercule Poirot, de ce aţi părut atât de surprins astăzi, când aţi anunţat cina. În momentul acela sir Gervase se afla totdeauna în salon, nu?

— Niciodată nu s-a întâmplat ca el să nu fie acolo. Pentru mine a fost pur şi simplu o lovitură. Mi s-a părut că…

Maiorul Riddle iarăşi îl întrerupse abil:

— De regulă şi ceilalţi se găseau atunci în salon?

Snell tuşi.

— Cine întârzia la cină, domnule maior, nu mai era invitat niciodată.

— Hm,… Foarte drastică măsură.

— Domnule maior, sir Gervase angajase un bucătar care slujise mai înainte la împăratul Moraviei. El spunea adesea că cina e la fel de importantă, precum o slujbă religioasă.

— Dar familia lui ce spunea de asta?

— Lady Chevenix-Gore se purta cu foarte multă grijă pentru a nu-l supăra, şi până şi domnişoara Ruth nu se încumeta să întârzie la cină.

— Interesant, mormăi Hercule Poirot.

Maiorul Riddle îşi continuă interogatoriul.

— Aşadar, având în vedere că cina începea la opt şi un sfert, aţi bătut primul gong la opt şi opt minute, ca de obicei?

— Adevărul adevărat, domnule maior, numai că asta nu era de regulă. Cina era totdeauna la ora opt. Pentru cina din această seară sir Gervase a spus să fie la opt şi un sfert pentru că aştepta un oaspete. Venea cu ultimul tren. Şi rostind aceste cuvinte, Snell se înclină înspre Hercule Poirot.

— Când stăpânul dV. A trecut înspre birou era bine dispus sau îngrijorat?

— Asta nu vă pot spune, domnule maior. Mă aflam destul de departe de el pentru a-i fi putut vedea faţa. L-am văzut trecând doar, atât şi nimic mai mult.

— Era singur?

— Da, domnule maior.

— A intrat cineva în birou după el?

— Nu pot spune asta, domnule maior. După aceea m-am dus în oficiu şi acolo m-am aflat şi în momentul în care am bătut gongul prima dată; era opt şi opt minute.

— Şi atunci aţi auzit şi împuşcătura?

— Da, domnule maior.

Pe neaşteptate, Poirot puse întrebarea:

— Cred că şi alţii au auzit împuşcătura, nu?

— Da, domnule. Domnul Hugo şi domnişoara Cardwell. Şi domnişoara Lingard.

— Aceştia, toţi, se aflau şi ei în hol?

— Domnişoara Lingard ieşise din salon, iar domnişoara Cardwell împreună cu Hugo tocmai cobora scările.

Poirot întrebă:

— Vorbeau de treaba asta?

— Păi… Domnule Poirot, domnul Hugo m-a întrebat dacă se serveşte şampanie la cină. I-am spus că se serveşte Cherry, vin de pe Rin şi din Burgundia.

— El a crezut că-i dopul de la şampanie?

— Da, domnule.
— Dar nimeni n-a luat asta în serios?
— Oh, nu, domnule. Toţi au intrat în salon vorbind şi râzând.
— Se mai aflau acolo şi alţi membri ai familiei?
— Nu pot spune, domnule.
Maiorul Riddle îi arătă pistolul.
— Ştiţi ceva despre această armă?
— Bineînţeles, domnule maior. Era a lui sir Gervase. Îlţinea tot timpul în sertarul mesei de colo.
— De regulă era încărcat?
— Nu pot răspunde la această întrebare, domnule maior.
Maiorul Riddle puse jos pistolul şi îşi drese glasul.
— Iar acum, Snell, am să vă pun o întrebare foarte importantă. Sper că-mi veţi răspunde cât mai adevărat cu putinţă. Aveţi cunoştinţă de vreun motiv care l-ar îi putut împinge pe stăpânul dV. La sinucidere?
— Nu, domnule maior. Nu cunosc nimic în acest sens.
— Nu cumva sir Gervase s-a purtat ciudat în ultima vreme? Nu era deprimat? Sau, nu avea griji?
Snell tuşi stânjenit.
— Iertaţi-mă pentru ceea ce am să spun, domnule maior, dar sir Gervase se purta totdeauna în aşa fel încât oamenilor, care nu îl cunoşteau, să li se pară ciudat. Era un domn original în cel mai înalt grad.
— Da, da, asta o ştiu.
— Străinii nu l-au înţeles niciodată pe sir Gervase, zise Snell punând un accent special pe „nu l-au înţeles”.
— Ştiu, ştiu. Dar n-a fost nimic pe care să-l fi putut numi neobişnuit?
Majordomul ezită.
— Cred, domnule, că sir Gervase era îngrijorat în legătură cu ceva, spuse el în cele din urmă.
— Nu aveţi idee de cauza grijilor lui?
— Nu, domnule maior.
— Era legată de cineva anume, starea lui?

— N-aş putea spune categoric, domnule maior. În orice caz, asta este doar părerea mea.

Poirot interveni din nou:

— V-a surprins mult sinuciderea?

— M-a surprins foarte mult, domnule Poirot. Un adevărat şoc. Aşa ceva nici prin vis nu mi s-a arătat.

Poirot dădu gânditor din cap. Riddle îl privi o clipă, apoi spuse:

— Cred că asta a fost totul, Snell. Sigur nu mai aveţi să ne spuneţi ceva? Ştiu eu, de pildă, nu s-a întâmplat în ultimele zile vreun eveniment neobişnuit?

Majordomul se ridică şi dădu din cap.

— Nimic, domnule maior, nimic absolut.

— Atunci puteţi pleca.

— Vă mulţumesc, domnule maior.

În timp ce păşi spre uşă, Snell trebui să se dea la o parte. În încăpere intră Lady Chevenix-Gore.

Avea pe ea un soi de veşmânt oriental din mătase de culoare violetă şi oranj, strâns pe corp. Faţa îi era liniştită. Era concentrată şi gravă.

— Lady Chevenix-Gore, strigă maiorul Riddle sărind în picioare.

— Se zice că vreţi să vorbiţi cu mine. Am venit.

— N-aţi vrea să mergem într-o altă cameră? Aici trebuie să fie foarte dureros pentru dv.

Lady Chevenix-Gore dădu din cap a nu şi se aşează într-unul din fotoliile Chippendale. Murmură:

— Nu, nu, ce importanţă are asta?

— Este foarte frumos din partea dv., Lady Chevenix-Gore că reuşiţi să vă stăpâniţi. Îmi dau seama ce şoc trebuie să fi fost pentru dv., dar…

Ea îl întrerupse.

— La început a fost un şoc cumplit, spuse, vorbind cu tonul unei conversaţii de societate. Dar în realitate nu există nimic ca Moartea, ştiţi, în afară de Schimbare. După care

adăugă: De fapt, Gervase vă stă acum exact în spatele umărului stâng. Îl văd foarte clar.

Umărul stâng al maiorului Riddle se smuci uşor. El se uită sceptic la Lady Chevenix-Gore.

Ea îi zâmbi vag.

— Bineînţeles că nu mă credeţi! Sunt atât de puţini oameni care ar crede! Pentru mine, lumea spiritelor este la fel de reală ca şi aceasta. Dar întrebaţi-mă tot ce doriţi, fără să vă temeţi că m-aţi tulbura. În general, nu sunt tulburată. Ştiţi, totul nu este decât Destin. Nimeni nu poate scăpa de Karma sa. Totul se potriveşte – oglinda – totul.

— Oglinda, madame? Întrebă Poirot.

Ea dădu din cap spre oglindă vag.

— Da. A plesnit, vedeţi? Un simbol! Ştiţi poezia aceea a lui Tennyson, Am citit-o adesea când eram fată, chiar dacă pe atunci, se înţelege, nu eram conştientă de această latură ezoterică a ei.

„Oglinda a crăpat în ramă —

Blestemul din urmă m-ajunge…”.

Da, exact asta i s-a întâmplat lui Gervase. Blestemul l-a ajuns din urmă. Cred că ştiţi că majoritatea familiilor foarte vechi au un blestem. Oglinda s-a crăpat. El ştia că este pierdut! Blestemul l-a ajuns!

— Dar, madame, oglinda n-a crăpat din cauza blestemului, ea a fost spartă de un glonte!

Lady Chevenix-Gore spuse cu tonul acela al ei dulce şi nehotărât:

— În realitate astea sunt unul şi acelaş lucru… Ăsta-i Destinul!

— Dar soţul dV. S-a împuşcat!

Lady Chevenix-Gore râse răbdătoare.

— Nu trebuia să facă asta. Gervase a fost însă tot timpul un nerăbdător. I-a sunat ceasul şi el i-a ieşit în întâmpinare. Într-adevăr, totul este atât de simplu.

Maiorul Riddle tuşi încet şi spuse aspru:

— Adică faptul că soţul dV. Şi-a luat viaţa nu vă surprinde defel? V-aţi aşteptat ca aşa ceva să se întâmple?

— Ah, nu! Răspunse ea făcând ochii mari. Nu puteţi prevedea totdeauna viitorul. În mod cert, Gervase a fost un om foarte ciudat, un om foarte neobişnuit. A fost unul dintre cei Mari, cum n-o să se mai nască altul. Ştiu de mult acest lucru. Cred că o ştia şi el. Pentru el era foarte să se obişnuiască cu naivităţile mărunte ale vieţii de toate zilele.

După aceea adăugă uitându-se exact peste umărul maiorului Riddle.

— Acum el se amuză. La gândul cât suntem noi de nebuni. Şi noi chiar suntem. Ca nişte copii. Ne prefacem că viaţa ar fi reală, că ar avea un sens… Până una alta, viaţa nu-i decât o Mare Iluzie…

Maiorul simţi că duce o luptă zadarnică, dar, cu toate acestea, întrebă cuprins de disperare:

— Nu ne-aţi putea ajuta puţin să aflăm de ce soţul dV. Şi-a luat viaţa?

Ea dădu din umeri.

— Există forţe care ne pun în mişcare, care ne urnesc… Dar dV. Nu puteţi înţelege asta. DV. Vă mişcaţi numai pe un plan material.

Poirot tuşi.

— Pentru că vorbim de planul material, aveţi cumva idee, madame, cui a lăsat soţul dV. Banii?

— Banii? Făcu ea privindu-l mirată. Eu nu mă gândesc niciodată la bani! Glasul îi era plin de dispreţ.

Poirot schimbă subiectul.

— Când aţi coborât astă-seară la cină?

— Când? Ce este Timpul? Un Infinit, aşa sună răspunsul. Timpul este nesfârşit.

— Dar soţul dV. A fost destul de pedant când era vorba de timp, mai ales în ce priveşte timpul pentru cină, remarcă Poirot.

— Dragul de Gervase, râse ea îngăduitor. În această privinţă se purta foarte nesăbuit… Asta îi făcea plăcere. Din

această cauză n-am întârziat niciodată.
— Când a bătut prima dată gongul, dv., madame, vă aflaţi în salon?
— Nu, eram în camera mea.
— V-aţi putea aminti cine era în salon când aţi coborât dv.?
— Cred că aproape toţi, spuse nehotărâtă. Dar e important de ştiut?
— Nu prea, admise Poirot. Dar mai este ceva. Vi s-a destăinuit vreodată soţul dV. Că are bănuiala că cineva îl fură?
Se părea că această întrebare n-ar fi interesat-o prea mult pe Lady Chevenix-Gore.
— Că-l fură? Nu, nu cred.
— Că-l fură, că-l înşeală, că-l exploatează în vreun fel…?
— Nu… Nu… Nu cred să fi fost ceva de genul acesta… Gervase s-ar fi făcut foc şi pară dacă cineva s-ar fi încumetat să-i facă una ca asta.
— Niciodată nu v-a spus despre aşa ceva?
— Nu… Nu…, răspunse Lady Chevenix-Gore dând şi din cap, dar din nou fără vreun interes aparte. Mi-aş aminti dacă mi-ar fi spus…
— Când l-aţi văzut ultima dată viu pe soţul dv.?
— A trecut pe la mine ca de obicei când cobora înainte de cină. Era şi camerista mea acolo. Mi-a spus doar că el coboară.
— Despre ce a vorbit mai mult în ultimele săptămâni?
— Despre… Despre istoria neamului lui. Îi mergea de minune. Pe comica aia de domnişoară Lingard o considera drept un ajutor nepreţuit. Ea îi căuta diferite lucruri la British Museum. Ea a lucrat cu lordul Mulcaster la cartea lui. Şi avea mult tact – vreau să spun că nu căuta lucruri care nu conveneau. Ştiţi, la urma urmelor se găsesc totdeauna nişte strămoşi despre care este mai bine să se păstreze tăcere. Gervase era sensibil la lucrurile acestea. Ea mă ajuta şi pe mine. Mi-a furnizat o grămadă de date

despre regina Hatshepsut. Ştiţi doar că eu sunt întruparea reginei Hatshepsut.

Lady Chevenix-Gore dădu drumul acestei ciudate informaţii fără să clipească măcar.

— Înainte de asta, continuă ea, am fost preoteasă în Atlantida.

Maiorul Riddle se foi puţin în fotoliu.

— Eh… Foarte interesant. Cred că asta a fost totul, Lady ChevenixGore.

Lady Chevenix-Gore se ridică şi se înveli în roba ei orientală.

— Noapte bună, spuse. Apoi, întorcându-se spre un anumit punct aflat în spatele maiorului Riddle, adăugă: Noapte bună, dragă Gervase. Cum ai mai veni, dac-ai putea, dar eu ştiu că tu trebuie să rămâi aici… Apoi mai adăugă: Omul ar trebui să rămână pe locul morţii sale cel puţin douăzeci şi patru de ore. Asta pentru că durează un oarecare timp să se poată mişca liber şi să comunice cu alţii.

Şi ieşi din birou.

Maiorul Riddle îşi şterse fruntea.

— Fui! Şuieră el. E mult mai nebună decât am crezut… Oare chiar crede în toate inepţiile alea?

Poirot dădu gânditor din cap.

— E posibil ca asta s-o ajute, spuse. În aceste momente ea trebuie să-şi creeze singură o lume de iluzii pentru a reuşi să evadeze din realitatea cumplită a morţii soţului ei.

— Mi-a făcut impresia că ar putea primi liniştită un certificat medical, o ţinu maiorul pe a lui. Atâtea inepţii şi nici măcar un cuvânt normal…

— Nu, nu, prietene. Interesant este, aşa cum mi-a spus şi domnul Trent, că, din când în când, în ceţoşenia ei se arătă şi câte-un fulger de şiretenie, de viclenie. În cazul de faţă, remarca ei cum că domnişoara Lingard, cu tact, nu-i aduce date despre străbuni nedoriţi. Credeţi-mă, această Lady Chevenix-Gore nu este proastă.

Se ridică şi începu să se plimbe prin încăpere.

— În acest caz există câteva momente care nu-mi plac. Nu, pur şi simplu nu-mi plac.

Riddle îl privi cu curiozitate:

— Aveţi în vedere motivul sinuciderii?

— Sinucidere… Sinucidere? Vă spun că toate astea nu ţin! Nu ţin din punct de vedere psihologic. Ce crede Chevenix-Gore despre el? Se consideră un uriaş, o personalitate extraordinar de importantă, buricul pământului! Un astfel de om se distruge pe sine? Categoric, nu. Mult mai normal ar fi ca el să distrugă pe altcineva – pe vreun ticălos, care se târăşte prin furnicarul uman şi care s-a încumetat să-i facă greutăţi… O astfel de faptă ar putea fi considerată ca necesară – binecuvântată! Dar să te omori pe tine însuţi?! Să ucizi o asemenea personalitate?!

— Toate astea-s frumoase, Poirot. Numai că dovezile sunt suficient de clare. Uşa încuiată pe dinăuntru, cheia în buzunarul victimei. Fereastra închisă pe dinăuntru. Ştiu, astfel de situaţii apar prin romanele poliţiste, dar în viaţa adevărată eu nu m-am întâlnit niciodată cu aşa ceva. Mai aveţi şi altceva?

— Da, mai este încă ceva, zise Poirot aşezându-se pe scaun. Aici sunt. Şi sunt Chevenix-Gore. Stau la biroul meu, hotărât să-mi curm zilele, pentru că… Ei, pentru că, să zicem, a apărut ceva care terfeleşte reputaţia neamului. Nu-i prea convingătoare această explicaţie, dar ajunge.

En bien, ce fac eu acum? Zgârii pe o foaie de hârtie cuvântul „Iertaţi-mă”. Buun, asta-i absolut posibil. După aceea deschid sertarul, iau pistolul, îl încarc dacă n-a fost încărcat mai înainte, şi apoi… Apoi mă împuşc? Nu – mai întâi răsucesc scaunul… Aşa… Mă aplec puţin spre dreapta… Apoi… Apoi numai după aceea apropii pistolul de tâmplă şi trag!

Poirot sări din fotoliu, se întoarse către Riddle şi insistă:

— Vă întreb, au toate astea vreun sens? De ce să întoarcă scaunul? Dacă ar fi fost vreun tablou pe perete atunci da, mai treacă-meargă. Un portret anume… Murind, şi-ar îi

putut dori ca acesta să fie ultimul lucru care să-l vadă înainte de a muri… Dar draperia de la fereastră… Oh non, asta n-are nici un sens.

— Poate că a vrut să privească pe fereastră. Ultima privire asupra proprietăţii lui.

— Dragul meu prieten, asta chiar că nu sună convingător. Tocmai aici este nonsensul. La opt şi opt minute era întuneric şi în orice caz draperia era trasă. Nu, aici trebuie să existe o altă explicaţie…

— Asta poate fi explicat doar într-un singur fel, cel puţin după cât îmi dau eu seama: Gervase Chevenix-Gore era nebun.

Poirot dădu din cap nemulţumit.

Maiorul Riddle se ridică.

— Să mergem, îl invită pe Poirot. Să mergem să discutăm şi cu ceilalţi. Poate dăm de ceva.

După dificultăţile ivite cu eforturile de a smulge ceva concret de la Lady Chevenix-Gore, pentru maiorul Riddle a fost o adevărată uşurare să discute cu abilul jurist care era Ogilvie Forbes.

Forbes era extrem de rezervat şi atent în declaraţiile sale, dar răspundea totdeauna la obiect.

Recunoscu că sinuciderea lui sir Gervase a însemnat pentru el un şoc teribil. Niciodată nu i-ar fi trecut prin cap că tocmai sir Gervase ar fi în stare să-şi ia viaţa – nu era el tipul de om care s-o facă. Nu ştia, de asemenea, nimic despre posibilele cauze ale unui atare gest.

— Sir Gervase n-a fost doar clientul meu, el a fost, înainte de toate, prietenul meu bun şi de demult. Îl cunosc încă de pe vremea când eram copii. Aş putea spune că viaţa i-a fost dragă totdeauna.

— Dar nu ştiţi să fi avut sir Gervase vreo teamă ascunsă, vreo grijă?

— Nu. Avea şi el desigur nişte griji mai mici, ca toţi ceilalţi oameni, dar n-a fost niciuna gravă, serioasă.

— Vreo boală? Greutăţi cu soţia?

— Nu. Sir Gervase şi Lady Chevenix-Gore şi-au fost reciproc foarte devotaţi.

Maiorul Riddle zise cu multă grijă:

— Desigur, Lady Chevenix-Gore are păreri întrucâtva ciudate.

Domnul Forbes râse, un râs bărbătesc, îngăduitor.

— Femeilor trebuie să le iertăm micile slăbiciuni.

Comisarul şef continuă:

— DV. Aveaţi în grijă toate problemele juridice ale lui sir Gervase?

— Da. Firma mea – „Forbes Ogilvie and Spence" a reprezentat neamul Chevenix-Gorilor de mai mult de o sută de ani.

— A existat în familia Chevenix-Gore vreun scandal?

Domnul Forbes ridică din sprâncene:

— Eu chiar că nu vă înţeleg.

— Domnule Poirot, i-aţi arătat domnului Forbes scrisoarea?

Poirot se ridică tăcut şi-i dădu domnului Forbes scrisoarea, înclinându-se uşor. Domnul Forbes o citi, drept pentru care sprâncenele i se ridicară şi mai sus.

— O scrisoare demnă de toată atenţia, spuse. Acum vă înţeleg întrebarea, dar după cunoştinţele mele nu a existat nimic care să îndreptăţească o asemenea scrisoare.

— Sir Gervase nu v-a spus nimic despre treaba asta?

— În general, nu. Dar trebuie să vă spun că mi se pare foarte ciudată…

— Vi se destăinuia, de regulă?

— Cred că se bizuia pe judecata mea.

— Şi dV. Nu aveţi nici măcar idee la ce s-ar putea referi scrisoarea?

— Nu m-aş putea hazarda în nişte speculaţii pripite.

Bineînţeles că acest răspuns rafinat făcu asupra maiorului Riddle o impresie bună.

— Iar acum ne-aţi putea da în vileag, domnule Forbes, cui i-a lăsat sir Gervase averea?

— Desigur. Nu văd pentru ce nu v-aş putea spune. Soţiei lui, sir Gervase i-a lăsat un venit anual de şase mii de lire. Mai departe ea poate alege între castelul Dower şi casa din Lowndes Square. După aceea urmează câteva moşteniri şi donaţii, dar nu cine ştie cât de mari. Partea cea mare din avere o primeşte fiica lui adoptivă, Ruth, dar aceasta numai cu condiţia ca în cazul în care se măritǎ, soţul ei să ia numele de Chevenix-Gorre.

— Nepotul Hugo Trent n-a primit nimic?

— Ba da. Cinci mii de lire.

— Sir Gervase a fost un om bogat, nu-i aşa?

— Neobişnuit de bogat. În afara proprietăţii familiei, el deţinea o însemnată avere personală. N-a dus-o, evident, atât de bine ca mai demult. Practic, toate veniturile din investiţii au scăzut. Sir Gervase a investit părţi însemnate la altă societate – „Paragon Synthetic Rubberine Company”. Aşa îl sfătuise colonelul Bury.

— Care însă n-a fost sfatul cel mai înţelept.

Domnul Forbes oftă.

— Militarii ieşiţi la pensie pierd totdeauna în materie de operaţiuni financiare. După experienţa mea – spuse domnul Forbes – ei sunt mai creduli şi mai naivi decât văduvele. Iar asta înseamnă deja ceva.

— Dar această investiţie nefericită nu a ameninţat veniturile lui sir Gervase?

— Nu, n-a fost nimic grav. El a continuat să fie mai departe tot foarte bogat.

— Când şi-a scris ultimul testament?

— În urmă cu doi ani.

Poirot murmură:

— Dar prevederile lui n-au fost nedrepte puţin faţă de domnul Hugo Trent, nepotul lui sir Gervase? Îi este, totuşi, ruda cea mai apropiată…

Forbes ridică din umeri.

— Trebuie să avem în vedere şi istoria familiei.

— Adică…?

Domnul Forbes parcă n-ar fi vrut să meargă mai departe cu explicaţiile.

Maiorul Riddle spuse:

— Să nu credeţi că vrem să vă băgăm în vreun scandal. Dar scrisoarea aceasta a lui sir Gervase trebuie explicată cumva.

— În poziţia lui sir Gervase faţă de nepotul său nu-i nimic scandalos, spuse repede domnul Forbes. Pur şi simplu trebuie avut în vedere faptul că sir Gervase lua foarte în serios rolul său de cap al familiei. A avut un frate mai tânăr şi o soră. Fratele Anthony a căzut în război, iar sora Pamela s-a măritat, sir Gervase nefiind de acord cu căsătoria. El considera familia căpitanului Trent nu îndeajuns de însemnată pentru a se putea uni cu Chevenix-Gorii. Sora Pamela n-a făcut altceva decât să râdă de părerea lui. Rezultatul a fost că sir Gervase l-a privit totdeauna cu neplăcere pe nepotul său. Cred că tocmai aceasta i-a putut influenţa hotărârea de a adopta un copil.

— Speranţe la un copil al lui nu avea?

— Nu. Cam la un an după căsătorie li s-a născut un copil mort. Doctorul a declarat că Lady Chevenix-Gore nu va mai putea avea niciodată copii. Doi ani după aceea, sir Gervase a adoptat-o pe Ruth.

Poirot întrebă:

— De fapt, domnişoara Ruth cine era? Cum au ajuns la ea?

— Cred că este copilul unei rude îndepărtate.

— Mi-am închipuit, spuse Poirot privind spre peretele pe care atârna un tablou al familiei. Îţi dai imediat seama că este acelaşi sânge, acelaşi nas, aceeaşi bărbie.

— A moştenit până şi firea lor aprigă, adăugă Forbes, sec.

— Îmi pot imagina, dar care au fost raporturile ei cu părinţii adoptivi?

— V-o puteţi imagina şi pe asta. S-a ajuns nu o singură dată la ciocniri violente. Dar, pe deasupra acestor controverse, sunt convins că între ei domnea o armonie deplină.

— Dar nu-i mai puţin adevărat că lui i-a făcut multe zile fripte, nu?

— O teamă continuă. Vă pot asigura însă că nu s-a ajuns niciodată atât de departe încât să vedem în aceasta cauza sinuciderii.

— Categoric că nu, fu de acord Poirot. Nici un om nu se împuşcă pentru că are o fiică încăpăţânată. Pentru ca apoi această fată să-l moştenească. Sir Gervase nu s-a gândit niciodată să modifice testamentul.

— Eh, făcu domnul Forbes, pentru a-şi ascunde încurcătura. Ca s-o spun pe cea dreaptă, în urmă cu două zile, sir Gervase mi-a dat instrucţiuni cum să-i fac un nou testament.

— Ce mai e şi asta? Întrebă maiorul Riddle dându-se mai aproape cu scaunul. Asta nu ne-aţi spus-o!

— Pentru că m-aţi întrebat numai de testamentul făcut de sir Gervase, spuse repede domnul Forbes. V-am pus la dispoziţie informaţiile pe care mi le-aţi cerut. Noul testament nu a fost nici măcar scris, darmite semnat.

— Care erau prevederile lui? După asta ne-am putea da seama într-o oarecare măsură care era starea gândurilor lui sir Gervase.

— În esenţă, erau aceleaşi ca ale primului testament, cu deosebirea că domnişoara Chevenix-Gore moştenea numai cu condiţia să se fi căsătorit cu domnul Hugo Trent.

— Păi asta-i o diferenţă foarte substanţială, spuse Poirot.

— Eu n-am fost de acord cu acest codicil, continuă Forbes. M-am simţit dator să atrag atenţia că o astfel de prevedere ar fi lesne şi cu succes combătută. Tribunalele nu privesc cu ochi buni asemenea prevederi. Sir Gervase era însă definitiv hotărât.

— Dar dacă domnişoara Chevenix-Gore (sau, întâmplător, şi domnul Trent) ar fi refuzat?

— Dacă domnul Trent nu ar fi luat-o pe domnişoara Chevenix-Gore, atunci banii i-ar fi revenit ei, fără nici un fel

de condiţie. Dacă însă el ar fi vrut, dar ea ar fi refuzat, banii îi reveneau lui.

— Ciudată treabă, remarcă maiorul Riddle.

Poirot se apleacă şi-l bătu pe avocat pe genunchi.

— Dar ce se ascunde în spatele acestei prevederi? Ce avea sir Gervase de gând când punea o asemenea condiţie? În asta ar putea sta ceva destul de important… Cred că în spate trebuie să îi fost un alt bărbat… Unul cu care sir Gervase nu era de acord. Cred, domnule Forbes, că dV. Categoric ştiţi cine era acest bărbat?!

— Domnule Poirot, nu am nici un fel de inforrmaţii în acest sens.

— Poate aţi putea ghici…

— Eu nu ghicesc niciodată, se apără Forbes indispus.

Luându-şi pince-nezul, îl şterse cu o batistă de mătase şi întrebă:

— Mai doriţi să ştiţii ceva?

— Deocamdată nu, răspunse Poirot. Cel puţin în ce mă priveşte…

Domnul Forbes se prefăcu că spusele lui Poirot nu înseamnă prea mult pentru el, apoi se întoarse spre comisarul şef.

— Vă mulţumesc, domnule Forbes. Cred că asta este totul. M-aş bucura să pot vorbi cu domnişoara Chevenix-Gore, dacă ar fi posibil.

— Desigur, cred că este sus cu Lady Chevenix-Gore.

— Da, dar mai întâi aş vrea să vorbesc cu… Cum se numeşte… cu Burrows şi cu femeia, cea cu istoria familiei.

— Amândoi sunt în bibliotecă. Am să le spun.

— Grea treaba asta, spuse maiorul Riddle după ce avocatul plecă. Să smulgi o informaţie de la avocaţii ăştia de modă veche este o adevărată performanţă. Am impresia că toate se concentrează în jurul fetei.

— S-ar părea că… Da.

— A, dar iată-l pe Burrows.

Godfrey Burrows intră cu aerul omului care doreşte să fie util în vreun fel. Zâmbetul lui era mascat, discret de o undă de părere de rău din care cauză i se vedea numai o părticică din dinţi. Totul părea ceva mai mult mecanic, decât spontan.

— Domnule Burrows, am dori să vă punem câteva întrebări…

— Desigur, domnule maior. Absolut tot ce doriţi.

— Mda, mai întâi de toate să simplificăm lucrurile: aveţi vreo părere personală în legătură cu motivul pentru care sir Gervase şi-a pus capăt zilelor?

— Niciuna. Pentru mine a fost o surpriză enormă.

— Aţi auzit împuşcătura?

— Nu. În momentul acela eram în bibliotecă, altfel nu-mi pot explica. Am coborât destul de devreme şi am intrat în bibliotecă pentru a căuta o referinţă de care aveam nevoie. Biblioteca se află tocmai în cealaltă parte a casei raportat la biroul lui sir Gervase, aşa că n-am putut auzi nimic.

— Mai era cineva cu dv. În bibliotecă? Întrebă Poirot.

— Nimeni.

— Nu aveţi idee unde se găseau în momentul acela ceilalţi ai casei?

— Probabil erau cu toţii sus şi se îmbrăcau.

— Când aţi coborât în salon?

— Cu puţin înaintea venirii domnului Poirot. Erau cu toţii acolo, în afară de sir Gervase bineînţeles.

— Nu vi s-a părut ciudat că nu era acolo?

— Ba da. De regulă el se afla în salon încă înaintea primei lovituri de gong.

— Aţi observat în ultima vreme vreo schimbare în comportarea lui sir Gervase? Arăta ca şi când ar fi avut griji? Sau teamă de ceva? Nu era deprimat?

Godfrey Burrows rămase puţin pe gânduri:

— Nu… Nu cred. Poate puţin distrat, absent.

— Dar nu vi s-a părut că ar fi suferit de ceva concret?

— Nu, asta nu.

— Ceva probleme financiare?

— Era niţel cam neliniştit de situaţia din cadrul Societăţii sale, mai exact spus „Paragon Synthetic Rubberine Company”.

— Ce spunea de fapt de asta?

Burrows fu din nou fulgerat de zâmbetul acela mecanic şi din nou păru oarecum nereal.

— Păi… Mi-a spus: „Bătrânul ăsta de Bury este fie prost, fie şarlatan. Dar mai degrabă prost. Iar din cauza Vandei eu trebuie să mă port cu el cu mănuşi”.

— Şi de ce credeţi că a spus… „din cauza Vandei”? Îl întrebă Poirot.

— Păi ştiţi, Lady Chevenix-Gore l-a iubit foarte mult pe colonelul Bury, iar el o idolatriza. Se ţinea după ea ca un căţel…

— Sir Gervase nu era gelos, măcar aşa puţin…?

— El şi gelozia! Făcu Burrows râzând. Sir Gervase şi gelozia? Lui nici prin cap nu i-ar fi trecut că cineva ar putea da întâietate altcuiva decât lui. Aşa ceva era de neimaginat, înţelegeţi?

Poirot spuse calm:

— Cred că dV. Nu-l prea aveaţi la inimă pe sir Gervase Chevenix-Gore, nu-i aşa?

Burrows se înroşi tot.

— Oh, da. E-adevărat. Dar acum toate lucrurile astea par atât de caraghioase.

— Care „toate lucrurile astea”?

— Păi, motivul acesta medieval, dacă-l pot numi aşa. Idolatrizarea înaintaşilor şi mândria de neam. Sir Gervase era în multe privinţe un om capabil şi ducea o viaţă interesantă, dar ar fi fost mult mai important dacă n-ar fi fost atât de preocupat de sine şi de egoismul lui.

— Fiica lui era de acord cu dV. În această privinţă?

Burrows se înroşi din nou, de data asta era de-a dreptul ca o purpură. Spuse:

— Imaginaţi-vă că domnişoara Chevenix-Gore are o concepţie modernă despre toate astea. Se-nţelege că n-am discutat cu ea despre tatăl ei.

— Dar oamenii tineri şi moderni discută câte-n lună şi-n stele despre părinţii lor, spuse Poirot. Criticarea părinţilor corespunde spiritului modern!

Burrows ridică din umeri.

Maiorul Riddle întrebă:

— Nimic altceva n-a fost – ceva de natură financiară? Sir Gervase nu v-a spus niciodat că ar fi şantajat, jecmănit?

— Şantajat? Întrebă Burrows uluit. Niciodată! Asta niciodată!

— DV. Vă înţelegeaţi bine cu el?

— Sigur. De ce nu?

— V-am întrebat pur şi simplu, domnule Burrows.

Tânărul deveni posac.

— Ne înţelegeam cât se poate de bine.

— Ştiaţi că sir Gervase i-a scris domnului Poirot să vină aici?

— Nu.

— De regulă, sir Gervase îşi scria singur scrisorile?

— Nu, mi le dicta mie aproape totdeauna.

— De data asta însă n-a mai făcut-o.

— Nu.

— De ce? Ce credeţi?

— N-am idee.

— Nu vedeţi vreun motiv pentru care exact această scrisoare şi-a scris-o singur?

— Nu, nu văd.

— Interesant, spuse maiorul Riddle. Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— Cu puţin timp înainte de a mă duce să mă îmbrac pentru cină. Am luat câteva scrisori pe care le semnase.

— Cum s-a comportat?

— Absolut normal. Aş putea spune că făcea impresia unui om care se bucura de ceva.

Poirot se foi puţin în fotoliu.

— Aha! Asta a fost părerea dv., da? Ca şi când s-ar fi bucurat de ceva. Iar o clipă după aceea s-a împuşcat! Ciudat, nu credeţi?

Godfrey Burrows ridică din umeri.

— N-am făcut decât să vă spun părerea mea.

— Da, desigur, e foarte preţios ce ne spuneţi. La urma urmelor sunteţi unul dintre ultimii oameni care l-au văzut pe sir Gervase în viaţă.

— Snell a fost cei care l-a văzut la urmă.

— L-a văzut, aşa este, dar n-a vorbit cu el.

Burrows nu răspunse.

— La ce oră v-aţi dus să vă îmbrăcaţi? Interveni maiorul Riddle.

— Să fi fost şapte şi cinci.

— Ce făcea sir Gervase în acel moment?

— Eu l-am lăsat în birou.

— De obicei cât dura până se îmbrăca?

— De obicei rezerva pentru aceasta trei sferturi de oră sau chiar o oră.

— Dacă cina urma să fie la opt şi un sfert, de regulă se ducea să se îmbrace, cel mai târziu la şapte şi jumătate, nu?

— E foarte exact ce spuneţi.

— DV. V-aţi dus repede să vă îmbrăcaţi?

— Da, mi-am zis să mă îmbrac mai întâi şi după aceea să mă duc la bibliotecă pentru a căuta ceea ce-mi trebuia.

Poirot încuviinţa dând gânditor din cap.

Maiorul Riddle zise:

— Eh, cred că asta-i totul deocamdată. Am trimis după domnişoara… Cum o cheamă?

Mărunţica domnişoară Lingard îşi făcu apariţia aproape imediat. În jurul gâtului avea câteva lănţişoare care zăngăniră plăcut când ea se aşeză. Se uită iscoditoare mai întâi la unul, apoi la celălalt dintre cei doi bărbaţi.

— Totul este foarte trist, domnişoară Lingard, începu maiorul Riddle.

— Foarte trist, într-adevăr, răspunse domnişoara Lingard, aşa cum se cuvenea.

— DV. Aţi venit aici, în această casă… Când?

— Aproximativ cu două luni în urmă. Sir Gervase a scris unuia din prietenii lui de la Muzeu – colonelul Fotheringay – iar colonelul m-a recomandat pe mine. Am o bună experienţă în materie de cercetări istorice.

— Munca dV. Cu sir Gervase a fost dificilă?

— N-aş zice. Omul trebuie să se educe puţin, desigur. Cu bărbaţii trebuie avută mai multă răbdare…

Maiorul Riddle continuă apoi cu sentimentul neplăcut că domnişoara Lingard se găsise să aibă răbdare tocmai cu el:

— Sarcina dV. A fost deci aceea de a-l ajuta pe sir Gervase să-şi scrie cartea, aşa este?

— Da.

— În ce consta acest ajutor?

— Da, la drept vorbind, ştiţi, consta în scrierea cărţii. Eu trebuia să caut toate informaţiile, să fac notele şi să organizez materialul. Şi-apoi, mai târziu, să văd tot ce a scris sir Gervase.

— Pentru asta v-a trebuit, desigur, un camion de tact, sublinie Poirot.

— Tact şi fermitate. Omul are nevoie de amândouă, spuse domnişoara Lingard.

— Pe sir Gervase nu-l deranja, hm… Fermitatea dv.?

— Nu, în general nu. Eu i-am explicat că nu trebuie să se oprească la toate detaliile nesemnificative.

— Aha, care va să zică aşa a fost.

— În realitate a fost ceva cât se poate de simplu… Continuă domnişoara Lingard.

— Iar acum, domnişoară Lingard, cunoaşteţi ceva care ar putea face puţină lumină în această tragedie?

Domnişoara Lingard dădu din cap.

— Din păcate nu. Ştiţi, el nu mi se destăinuia niciodată; lucru de-nţeles. Practic, eu eram un necunoscut. Cred că era prea mândru ca să fi putut crea neplăceri familiei sale.

— DV. Credeţi că neplăceri de familie au fost cele care l-au împins spre sinucidere?

Domnişoara Lingard arătă surprinsă.

— Bineînţeles. Este o altă posibilitate?

— Sunteţi sigură că-i făceau griji tocmai greutăţile familiei?

— Era foarte neliniştit.

— Sunteţi sigură?

— Bineînţeles.

— Vă rog, domnişoară, a vorbit sir Gervase cu dV. Despre asta?

— Nu în mod explicit.

— Dar ce spunea?

— Să aşteptăm… De exemplu, am băgat de seamă că nu asculta ce spun…

— O clipă… Când a fost asta?

— Astăzi după masă. De regulă lucram între trei şi cinci.

— Continuaţi, vă rog.

— După cum v-am spus, de regulă, sir Gervase nu reuşea să se concentreze… De fapt, el s-a şi exprimat în acest sens şi-a adăugat că are în cap câteva lucruri serioase, grave. Şi a zis… Să aşteptăm… Nu pot, desigur, cita cuvânt cu cuvânt. Spunea: Este groaznic, domnişoară, când una dintre cele mai mândre familii din ţară e acoperită de ruşine…

— Şi dV. Ce i-aţi spus?

— Ah, ceva liniştitor. Cred că am spus că fiecare generaţie îşi are indivizii ei slabi… Şi că urmaşii rar când îşi aduc aminte de ei.

— Şi asta a avut efectul liniştitor la care vă aşteptaţi?

— Mai mult sau mai puţin. Ne-am întors la sir Roger Chevenix-Gore, am găsit într-un manuscris de epocă o remarcă neobişnuit de interesantă despre el. Atenţia lui sir Gervase hoinărea însă în altă parte. În cele din urmă a spus că azi după masă nu mai vrea să lucreze. A zis că a avut un şoc.

— Un şoc?

— Aşa s-a exprimat. Bineînţeles că nu l-am întrebat nimic, am spus doar: „Îmi pare rău, sir Gervase”. După aceea mi-a cerut să-i spun lui Snell că vine domnul Poirot şi să amâne cina pentru opt şi un sfert şi să trimită maşina la trenul care sosea la 7.50.

— Vă dădea de regulă astfel de însărcinări?

— Păi… Nu… Asta era treaba domnului Burrows. Eu îmi vedeam doar de partea mea literară… Nu eram secretara lui – în nici un sens al acestui cuvânt.

Poirot o întrebă:

— Credeţi că sir Gervase a avut un motiv special de v-a cerut dV. Acest lucru şi nu domnului Burrows?

Domnişoara Lingard rămase puţin pe gânduri.

— Ştiu eu… Poate că avea… Dar în clipa aceea nu mi-a trecut prin cap, am crezut că pur şi simplu e mai comod aşa. Acum însă, dacă stau să mă gândesc, îmi dau seama că mi-a cerut să nu spun nimănui despre sosirea domnului Poirot. O să fie o surpriză, zicea.

— Ei! A spus asta? Un lucru demn de toată atenţia, foarte interesant. Şi aţi spus cuiva?

— Doar ştiţi că nu, domnule Poirot. I-am spus lui Snell despre cină şi să trimită şoferul la trenul de 7.50, pentru că vine un domn. N-am făcut nici o aluzie la numele dv.

— A mai zis sir Gervase ceva care să fi putut avea vreo legătură cu situaţia dată?

Domnişoara Lingard se gândi.

— Nu… Cred că nu… Era într-o stare avansată de încordare… Mi-amintesc că atunci când am ieşit din birou a zis: „Asta tot nu mai are nici o valoare. Acum e deja târziu…”

— Şi n-aveţi nici o idee ce-a vrut să spună prin asta?

— N-nu.

Lui Poirot nu-i scăpă cu una cu două uşoara ezitare din răspunsul ei, de aceea repetă:

— Acum e deja târziu”. Aşa s-a exprimat, nu? „E deja târziu”.

Maiorul Riddle întrebă:

— Domnişoară Lingard, nu cunoaşteţi nimic din împrejurările care l-au putut indispune pe sir Gervase?

Domnişoara Lingard spuse încet:

— Cred că a fost ceva în legătură cu domnul Hugo Trent.

— Cu Hugo Trent? Ce vă face să credeţi asta?

— Păi… N-a fost nimic concet, dar ieri după masă am ajuns la sir Hugo de Chevenix (care, din păcate, în timpul războiului celor două roze nu s-a dovedit a fi un caracter deosebit) iar sir Gervase a remarcat: Sora mea nu şi-a ales pentru fiul ei un nume potrivit! În neamul nostru acest nume a fost legat totdeauna de ceva neplăcut. Trebuia să-şi fi dat seama încă de la început că Hugo n-o să sfârşească bine.

— Ceea ce ne spuneţi poate deschide seria mai multor posibilităţi, spuse Poirot. Chiar aşa, asta mă duce la idei noi.

— Dar sir Gervase n-a spus ceva mai concret? Întrebă maiorul Riddle.

Domnişoara Lingard dădu din cap.

— Nu, iar eu bineînţeles n-am spus nimic. De fapt, sir Gervase vorbea pentru sine. N-a spus-o special pentru mine.

— Care va să zică aşa…

Poirot spuse:

— Ca om străin ce sunteţi, dV. Vă aflaţi în această casă de două luni. Ne-aţi ajuta teribil, după părerea mea, dacă ne-aţi împărtăşi sincer impresia pe care v-a făcut-o întrega familie.

Domnişoara Lingard îşi scoase pince-nezul şi începu gânditoare:

— Păi… la început – şi asta v-o spun foarte sincer – am avut impresia că am nimerit direct într-un balamuc! Lady Chevenix-Gore, de pildă, vede tot timpul lucruri care nu există… Iar sir Gervase care se poartă ca un… ca un rege…

Face din sine ceva ce nu este… Nu, vă spun sincer că aceştia sunt oamenii cei mai ciudaţi pe care i-am întâlnit vreodată. Cu toate acestea, domnişoara Chevenix-Gore este absolut normală şi mi-am dat seama că în realitate şi Lady Chevenix-Gore este o femeie neobişnuit de bună şi iubitoare. Nimeni până acum nu a fost aşa de bun şi iubitor cu mine ca ea. Sir Gervase… Da…, cred că era nebun. Egomania lui – se poate spune aşa?

— Era din zi în zi mai rea.

— Dar ceilalţi?

— Domnul Burrows n-a dus-o uşor cu sir Gervase, mi-am putut da seama de acest lucru. Cred că-i convenea de minune că munca noastră la carte îi oferea un pic de timp liber în plus. Colonelul Bury era totdeauna fermecător. Îi era devotat lui Lady Chevenix-Gore şi reuşea acelaşi lucru şi cu sir Gervase. Domnul Trent, domnul Forbes şi domnişoara Cardwell se află aici doar de câteva zile, aşa că, lucru de la sine înţeles, nu ştiu prea multe despre ei.

— Mulţumesc, domnişoară, dar despre căpitanul Lake, agentul acela, ce ne puteţi spune?

— E un ins foarte plăcut. Toată lumea îl iubeşte.

— Şi sir Gervase?

— Da. Am auzit cum spunea despre el că este cel mai bun agent pe care l-a avut. Căpitanul Lake îşi avea greutăţile lui cu sir Gervase – dar, în general, stăpânea bine totul. Ceea ce nu era chiar uşor.

Poirot încuviinţă gânditor, apoi spuse:

— Voiam să vă mai întreb ceva… Îmi stătea ceva pe limbă… Un fleac. Ce-am vrut să zic…?

Domnişoara Lingard se întoarse spre el răbdătoare, în timp ce Poirot dădu din cap:

— Ţţţ… Îmi stă pe limbă…

Maiorul Riddle aşteaptă un minut-două, dar pentru că Poirot se prefăcea a fi mai departe încurcat, preluă el seria întrebărilor.

— Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— În timpul ceaiului.
— Cum s-a comportat? Normal?
— Atât de, normal ca de fiecare dată.
— În societate, se făcea simţită vreun fel de încordare?
— Nu, cred că fiecare era ca de obicei.
— Unde s-a dus sir Gervase după ceai?
— L-a luat cu el în birou, ca de obicei, pe domnul Burrows.
— Şi asta a fost ultima dată când l-aţi văzut?
— Da. M-am dus în salon, unde am lucrat, am bătut un capitol al cărţii după indicaţiile pe care mi le dăduse sir Gervase mai înainte. Asta a durat până pe la şapte. După aceea am urcat să mă odihnesc puţin şi să mă îmbrac pentru cină.
— Dacă înţeleg bine, aţi auzit împuşcătura cu urechile dv.
— Da, eram în această cameră. Am auzit ceva ca o împuşcătură şi am ieşit pe hol. Acolo erau domnul Trent şi domnişoara Cardwell. Domnul Trent l-a întrebat pe Snell dacă se serveşte şampanie la cină şi au făcut haz pe chestia asta. Din păcate, nu ne-a trecut prin cap să luăm în serios treaba aceasta. Am considerat că a fost zgomotul unei maşini.
Poirot zise:
— L-aţi auzit pe domnul Trent spunând: „Poate s-a comis o crimă?”
— Cred că a spus ceva asemănător – glumind, bineînţeles.
— Ce s-a întâmplat după aceea? Aţi putea să vă amintiţi în ce ordine au coborât ceilalţi la cină?
— Domnişoara Chevenix-Gore a fost prima, cred. Apoi domnul Forbes. Apoi colonelul Bury în acelaşi timp cu Lady Chevenix-Gore şi domnul Burrows imediat după ei. Cred că aceasta a fost ordinea în care au venit, dar sigură nu-s, pentru că toţi au venit cam odată.
— La primul gong?
— Da, fiecare se grăbea când auzea gongul. Sir Gervase ţinea teribil la punctualitatea cinei.
— De obicei el când cobora?

— Aproape totdeauna se afla în salon încă înaintea primului gong.

— V-a surprins faptul că de data aceasta nu era acolo?

— Foarte mult.

— Ah, am găsit! Strigă Poirot pe neaşteptate.

După ce cei doi se întoarseră întrebător spre el, Poirot le explică.

— Mi-am amintit ce am vrut să vă întreb. Astă seară, domnişoară, când ne-am dus cu toţii spre birou, la spusele lui Snell, că e închis, v-aţi aplecat şi aţi luat ceva de jos.

— Eu? Se miră domnişoara Lingard.

— Da. Chiar în locul unde am cotit-o pe coridorul drept ce duce la birou. Ceva mic şi strălucitor.

— Dar asta chiar că… Nu-mi amintesc. Ia staţi puţin… Da, da… Ştiu. Staţi, trebuie să fie aici.

Şi zicând acestea îşi deschise poşeta neagră din saten şi răsturnă conţinutul pe masă…

Poirot şi maiorul examinară cu atenţie mica colecţie. Erau: două batiste, o pudrieră, un mănunchi de chei, tocul pentru ochelari şi încă un obiect după care Poirot întinse mâna.

— Un glonte! Strigă maiorul Riddle.

Avea exact forma conică a unui glonte, dar s-a dovedit a fi doar un creionaş.

— Asta l-am luat de jos, spuse domnişoara Lingard, dar am uitat cu totul de el.

— Ştiţi al cui este, domnişoară?

— Desigur. Al colonelului Bury. A poruncit să-i fie făcut dintr-un glonte care l-a nimerit, sau mai degrabă nu l-a nimerit, dacă mă înţelegeţi, în războiul cu burii din Africa de Sud.

— Ştiţi cumva când l-a avut ultima dată?

— Păi, după-amiază, în timp ce jucau bridge. Ştiu asta pentru că am observat că scria cu el rezultatul în timp ce coboram la ceai.

— Cine juca bridge?

— Colonelul Bury, Lady Chevenix-Gore, domnul Trent şi domnişoara Cardwell.

— Cred că e cazul să nu mai discutăm despre el şi să i-l restituim colonelului.

— Vă rog… Eu sunt atât de uitucă… S-ar putea să mai uit odată…

— Aţi fi atât de drăguţă, domnişoară, să-i cereţi colonelului Bury să vină până aici, la noi?

— Desigur, îl caut imediat.

Ea plecă grăbită. Poirot se ridică şi începu să se plimbe fără un ţel precis prin încăpere.

— Să începem cu reconstituirea după-amiezii, spuse el. E interesant. La două şi jumătate sir Gervase controlează conturile împreună cu căpitanul Lake. Este puţin distrat. La trei discută cu domnişoara Lingard despre carte. Este foarte tulburat. Domnişoara Lingard leagă această tulburare de Hugo Trent şi asta pe baza unei remarci întâmplătoare. La ceai este absolut normal. După ceai, aşa cum ne spune Godfery Burrows, făcea impresia că s-ar bucura de ceva. La opt şi cinci coboară, se duce în birou, scrie pe o bucată de hârtie „IERTAŢI-MĂ” şi se împuşcă!

Riddle spuse încet:

— Înţeleg ce aveţi în gând. Puse cap la cap nu merg.

— Ciudate schimbări de dispoziţie la sir Gervase Chevenix-Gore ăsta! E distrat – foarte tulburat – normal – bucuros de ceva. Şi-apoi sentinţa: „Acum e prea târziu”, cum că eu vin aici adică. „Târziu”. Da, asta este. Eu am venit destul de târziu – pentru a-l mai prinde în viaţă.

— Înţeleg. DV. Credeţi cu adevărat că…?

— N-o să pot ştii niciodată de ce sir Gervase a trimis după mine. Asta-i clar!

Poirot se plimba mai departe prin cameră. Aranjă câteva obiecte pe marginea căminului, examină cu atenţie masa pentru jocul de cărţi care se afla la perete, îi deschise unul din sertare şi scoase evidenţa de la jocul de bridge. După aceea se îndreaptă spre birou şi examină coşul pentru

hârtii. Înăuntru se găsea o pungă de hârtie. Poirot o scoase, o mirosi, bombăni „portocale”, apoi o îndreptă şi citi numele firmei tipărită pe ea:

„Carpenter şi fiii import de fructe Hamborough St. Mary”

Începu să-l emanineze cu grijă tocmai în clipa în care colonelul Bury îşi făcu intrarea în încăpere.

Colonelul se trânti în fotoliu, dădu din cap, oftă şi spuse:

— Straşnică treabă, Riddle. Lady Chevenix Gore se poartă admirabil – admirabil. Femeie cu F mare! Atâta curaj!

Poirot se întoarse încet către fotoliul lui şi îl întrebă:

— Dacă nu mă înşel, dV. O cunoaşteţi de un şir bun de ani.

— Da, într-adevăr, am fost la balul la care ea şi-a făcut intrarea în societate. Avea în păr boboci de trandafiri, mi-amintesc de parcă ar fi fost ieri. Şi o rochie de seară albă, vaporoasă… Nimeni din tot salonul nu se încumeta să o atingă.

În glas i se desluşea o bucurie neascunsă.

Poirot îi arătă creionaşul.

— E-al dumneavoastră?

— Ah, vă mulţumesc. Azi după masă, când am jucat bridge, îl aveam…

— Dacă am înţeles bine, aţi jucat bridge înainte de ceai, spuse Poirot. În ce dispoziţie se afla sir Gervase când a venit la ceai?

— Obişnuită, absolut obişnuită. Nici în vis nu mi s-ar fi arătat că se pregătea să facă aşa ceva. Dacă stau însă să mă gândesc, am impresia că era ceva mai nervos ca de obicei.

— Când l-aţi văzut ultima dată?

— Cum când? La ceai! Şi-apoi, sărmanul, nu l-am mai văzut viu.

— După ceai nu v-aţi mai dus în birou?

— Nu, nu l-am mai văzut.

— La ce oră aţi coborât pentru cină?

— După primul gong.

— Aţi coborât împreună cu Lady Chevenix-Gore?

— Nu… Noi… eh… Ne-am întâlnit în hol. Cred că fusese în sufragerie să vadă de flori sau ceva de soiul acesta.

Maiorul Riddle spuse la rândul său:

— Sper că nu vă simţiţi ofensat, domnule colonel, dacă am să vă pun câteva întrebări. Au existat unele lucruri neplăcute între dV. Şi sir Gervase cu privire la „Synthetic Paragon Rubberine Companny”?

Bury se înroşi brusc la faţă, dar răspunse:

— În general nu… În general, nu. Bătrânul Gervase nu avea însă înţelepciune, de asta nu trebuie să uităm. El aştepta totdeauna ca pe ceea ce punea el mâna să se prefacă în aur! Nu era conştient de faptul că întreaga lume se găsea în criză. Şi că asta privea toate acţiunile.

— Aşadar au existat anumite neplăceri între dv.?

— Nu le-aş zice neplăceri. Pur şi simplu bătrânul Gervase era afurisit de neînţelept.

— V-a reproşat anumite pierderi pe care le-a avut?

— Gervase nu era un om normal. Vanda ştia acest lucru. Ea s-a priceput însă de minune să-l domine. Era suficient doar să-i spun ei despre ce era vorba.

Poirot tuşi uşor. Riddle se uită la el, după care întoarse foaia.

— Sunteţi un vechi prieten al familiei, ştiu acest lucru. Ştiţi ceva despre modul în care sir Gervase şi-a conceput testamentul?

— Păi… Îmi pot imagina că partea principală îi revine lui Ruth. Am înţeles aceasta din diferite remarci pe care bătrânul Gervase le făcea din când în când.

— Nu credeţi că era nedrept faţă de Hugo Trent?

— Gervase nu-l iubea pe Hugo. Nu-l putea suferi.

— Dar avea foarte dezvoltat simţul familiei. La urma urmelor domnişoara Chevenix-Gore era fiica lui adoptivă.

Colonelul Bury ezită câteva clipe, apoi – după o tuse puternică – spuse:

— Uitaţi care-i treaba, cel mai bine este să vă spun ceva. Ceva foarte confidenţial…

— Bineînţeles, bineînţeles.

— Ruth nu este fiica lor legitimă, dar face parte din neamul ChevenixGore. Ea este fiica lui Anthony, fratele lui Gervase, care a căzut în război. Acesta avusese legături cu o dactilografă. Când Anthony a murit, fata i-a scris Vandei. Vanda a vizitat-o şi a constatat că aştepta un copil. După aceea Vanda a discutat cu Gervase, tocmai în perioada când li se spusese că ei nu vor putea avea niciodată copii. Concluzia a fost că s-au interesat de fetiţă şi au adoptat-o. Mama ei a renunţat la toate drepturile. Vanda şi Gervase au educat-o pe Ruth ca pe propriul copil şi, dacă stăm să judecăm drept, ea chiar arată ca fiică a lor. Uitaţi-vă cu luare aminte la ea şi vă veţi convinge că este o adevărată Chevenix-Gore!

— Ei, vedeţi! Spuse Poirot. Vedeţi? În felul acesta comportarea lui sir Gervase se lămureşte în bună măsură. Bine, dar dacă nu-l iubea pe domnul Trent, de ce se dădea aşa de mama focului ca Trent s-o ia pe domnişoara Ruth de soţie?

— Pentru a-i consolida poziţia în familie, aşa fusese el educat în spiritul ordinii.

— Chiar dacă nu-l iubea pe tânărul acesta şi nu avea încredere în el?

Colonelul Bury replică:

— DV. Nu-l puteţi înţelege pe bătrânul Gervase. El nu era capabil să se uite la oameni ca la nişte fiinţe umane. Aranja căsătorii ca şi cum părţile erau PERSONAJE REGALE! El considera că era nimerit ca Ruth şi Hugo să se căsătorească, iar Trent să ia numele de Chevenix-Gore. Ce credeau Ruth şi Hugo, asta nu avea pentru el nici o importanţă.

— Dar domnişoara Ruth era dispusă să facă aceasta?

Colonelul Bury chicoti:

— De unde?! Ea este de nestăpânit.

— Ştiaţi că, cu puţin timp înainte de a muri, sir Gervase făcuse un nou testament conform căruia Ruth urma să-l

moştenească, cu condiţia de a se căsători cu Trent?

Colonelul şuieră printre dinţi:

— Într-adevăr, el bănuia ceva despre ea şi Burrows…

Nu apucă să rostească bine aceste cuvinte că îşi muşcă buzele. Prea târziu însă. Poirot se aruncă asupra spuselor sale.

— Care va să zică a existat ceva între domnişoara Ruth şi tânărul domn Burrows?

— Nu… de fapt, nimic… Nimic.

Maiorul Riddle tuşi, apoi spuse:

— Cred, domnule colonel, că trebuie să ne spuneţi tot ce ştiţi. Ar putea avea vreo legătură directă cu dispoziţia lui sir Gervase.

— Păi, ar putea, spuse nesigur colonelul. Adevărul este că tânărul Burrows nu-i băiat urât. Cel puţin aşa cred femeile despre el. El şi Ruth au fost împreună nu demult fără să-i fi spus ceva lui Gervase. În general nu-i spuneau nimic. Cu toate astea Gervase nu le interzisese, se temea că în felul acesta nu ar face altceva decât să grăbească lucrurile. El o cunoştea pe Ruth. Ei nu i se poate dicta. Dar nu-i mai puţin adevărat că Ruth nu face parte din rândul fetelor acelora care să-şi sacrifice lotul în numele dragostei. Îi place teribil averea şi îi plac teribil banii.

— DV. Vă place domnul Burrows?

Colonelul exprimă părerea că Godfrey Burrows nu are kinderstube, expresie care îl scoase pe Poirot cu totul din papuci, în timp ce pe maiorul Riddle îl făcu să râdă, cel puţin pe sub mustaţă.

Cei doi îi mai adresară încă alte câteva întrebări, după care colonelul Bury plecă.

Rămaşi singuri, Riddle se uită la Poirot care şedea cufundat în gânduri.

— Cum vedeţi lucrurile, domnule Poirot?

Omul scund din faţa lui îşi împreună mâinile.

— Încep să mi se sedimenteze şi acesta este lucrul cel mai important.

— E un lucru dificil, spuse Riddle.

— Da, e greu… Dar cu cât trece timpul mi se pare că devine importantă o propoziţiune aşa, într-o doară…

— Care propoziţiune?

— Gluma aceea a lui Trent: „Poate s-a comis o crimă…”.

— Da, mi-este clar că la ea vă gândiţi tot timpul, spuse Riddle aspru.

— Poate nu sunteţi de acord cu mine dragă prietene, că, cu cât înaintăm, cu atât avem mai puţine motive care să susţină ideea sinuciderii. În timp ce în favoarea crimei începem să alcătuim o surprinzătoare colecţie de motive!

— Bine, dar trebuie avute în vedere anumite elemente: uşa încuiată, cheia în buzunarul victimei… Da, eu ştiu că acestea se pot aranja totdeauna. Un ac îndoit, sârme, toate jucăriile posibile. Cred că aşa ceva ar fi fost posibil… Dar se fac cu adevărat astfel de lucruri? Aş avea mari rezerve în această privinţă.

— În orice caz, noi trebuie să cercetăm lucrurile din punctul de vedere al unei crime, nu al unei sinucideri.

— Bine, pentru că dV. Vă aflaţi acum pe scenă, va fi o crimă.

Poirot zâmbi.

— Remarca asta nu-mi este prea pe plac, spuse, apoi deveni iarăşi grav: Da, să examinăm cazul din punctul de vedere al crimei. Când se auzi împuşcătura, în hol se află patru persoane – domnişoara Lingard, Hugo Trent, domnişoara Cardwell şi Snell. Ceilalţi unde sunt?

Burows se afla în bibliotecă, după cum ne-a spus el însuşi. N-avem cum verifica. Ceilalţi se aflau fiecare în camerele lor, dar cine ştie dacă se găseau cu adevărat acolo! Fiecare a coborât singur. Până şi Lady Chevenix-Gore a venit din sufragerie. Dar Bury, el de unde a venit? N-ar fi fost posibil ca el să nu fi venit de sus, ci din birou? Avem şi creionaşul.

Da, creionaşul acesta este interesant. Bury nu s-a alarmat deloc când i l-am arătat, dar asta poate îi din cauză că nu ştia unde l-am găsit şi nu-şi dădea seama nici de unde îl

pierduse. Staţi, cine au fost cei care au jucat bridge atunci când a fost întrebuinţat acest creionaş? Hugo Trent şi domnişoara Cardwell. Ei sunt scoşi din cauză. Domnişoara Lingard şi Snell au reciproc câte un alibi. Cea de-a patra a fost Lady Chevenix-Gore.

— Cu toate acestea pe ea n-o puteţi suspecta în mod serios.

— De ce nu, dragă prietene? Vă spun eu, eu pot suspecta pe oricine! Ce-aţi spune dacă în ciuda aparentului devotament faţă de soţ, în realitate îl iubeşte pe credinciosul Bury?

— Hmmm… Într-adevăr ei au format vreme de ani buni triunghiul conjugal.

— Şi unde mai puneţi neplăcerile dintre sir Gervase şi colonelul Bury din pricina societăţii aceleia.

— Adevărul este că sir Gervase ar fi putut dori să ajungă la un rezultat. Dar asta n-o putem şti. Asta ar putea fi pusă în legătură cu invitaţia ce v-a fost adresată. Să acceptăm că sir Gervase îl suspecta pe Bury că îl jumulea, dar că nu dorea să facă din asta o chestiune publică pentru că se temea că în ca ar fi putut intra şi soţia sa. Da, e posibil una ca asta. Dar este cel puţin ciudat că Lady Chevenix-Gore priveşte moartea soţului ei cu atâta seninătate, cu atâta linişte. Toate astea ar putea îi subiect de comedie.

— Şi-apoi mai este şi cealaltă complicaţie, zise Poirot. Domnişoara Chevenix-Gore şi Burrows. Era în cel mai înalt grad în interesul lor ca sir Gervase să nu semneze un nou testament. Potrivit actului original, ea moştenea totul cu condiţia ca soţul ei să ia numele familiei…

— Da, iar descrierea pe care Burrows i-a făcut-o stării lui sir Gervase în această seară e cel puţin suspectă. Stare excelentă, încântat de ceva! Dar asta nu corespunde cu cele spuse de ceilalţi!

— Şi-apoi mai este şi domnul Oggilvie Forbes. Foarte corect, foarte exact, de la o firmă veche şi cu reputaţie. Dar este îndeobşte cunoscut că avocaţii – până şi cei mai demni

de respect, fură banii clienţilor atunci când ei înşişi sunt pe geantă.

— Cred că mergeţi foarte departe, Poirot.

— Vi se pare cumva ca la cinematograf? Dar viaţa se aseamănă uneori în mod surprinzător cu filmele.

— La noi la Westshire nu s-a întâmplat aşa ceva până acum, spuse inspectorul şef. Ar fi bine să terminăm interogatoriul celor care au rămas, nu credeţi? E deja destul de târziu. Încă nu am vorbit cu Ruth ChevenixGore – tocmai cu ea, care este cea mai importantă dintre toţi.

— De acord. Şi-apoi mai este şi domnişoara Cardwell. Poate ar îi mai bine să discutăm mai întâi cu ea, lăsând-o la urmă pe domnişoara Chevenix-Gore.

— O idee grozavă.

La începutul serii în cauză, Poirot îi acordase Susanei Cardwell doar o privire fugară. Acum o examină cu mai multă atenţie. Chipul ei inteligent i se păru atât de frumos, ca de un farmec deosebit, pe care l-ar fi putut invidia orice fată drăguţă. Părul ei era minunat, faţa iscusit fardată. Ochii ei – aprecie Poirot, erau foarte atenţi la totul.

După câteva întrebări introductive, maiorul Riddle spuse:

— Nu-mi dau seama, domnişoară Cardwell, cât de apropiate vă sunt relaţiile cu familia Chevenix-Gore.

— În general n-o cunosc. Hugo a aranjat ca eu să fiu invitată aici.

— Aşadar, dV. Sunteţi prietena lui Hugo Trent?

— Da, exact cum aţi spus: prietena lui Hugo Trent, îi răspunde Susan zâmbind de felul în care maiorul rostise aceste cuvinte.

— Îl cunoaşteţi de mult?

— Nu prea, de-o lună-două.

Susan tăcu o clipă, după care continuă

— Cu el sunt într-un fel de relaţii care s-ar putea numi logodnă.

— Şi v-a invitat aici pentru a vă prezenta alor lui?

— Nu, pentru Dumnezeu, nici vorbă. Dimpotrivă, am ţinut totul în cea mai mare taină. Eu am venit aici pur şi simplu pentru un tur de orizont. Să privesc, cu alte cuvinte. Hugo zicea că această casă-i balamuc sadea. Mi-am zis că trebuie să mă conving cu propriii ochi. După cum vă puteţi da seama, situaţia este cât se poate de critică. Hugo, bietul puişor, n-are cap de loc. Hugo nu are bani, eu nici atât, iar bătrânul domn, sir Gervase adică, de care Hugo depindea cel mai mult, s-a oprit asupra lui Hugo şi a hotărât să-i lase totul împreună cu Ruth. Hugo este foarte uşor influenţabil, ştiţi. El ar fi fost de acord cu această căsătorie pentru că credea că mai târziu va putea să divorţeze.

— Idee care dV. Nu v-a surâs, nu? Întrebă Poirot politicos.

— Categoric că nu. Ruth s-ar fi putut opune divorţului sau ceva de genul acesta. Aşa că m-am hotărât s-o rezolv pe cont propriu. Să nu trec pe lângă catedrala St. Paul, Knightsbridge, până nu intru acolo cu un buchet de mireasă.

— Drept pentru care aţi venit aici pentru a studia situaţia la faţa locului?

— Da.

— Eh bien! Spuse Poirot.

— Bineînţeles, Hugo avea dreptate. Toată această familie este o turmă de ţicniţi. În afară de Ruth care pare a fi înţeleaptă. Ea are prietenul ei şi nu se înghesuie mai mult decât mine la măritiş.

— Vă referiţi la domnul Burrows?

— La Burrows? Da de unde! Ruth n-ar face o partidă cu un filfizon ca el.

— Atunci cine este alesul inimii ei?

Susan Cardwell tăcu o clipă, întinse mâna după o ţigară, o aprinse, apoi zise:

— Asta mai bine întrebaţi-o pe ea. Eu n-am nici o legătură cu treaba asta.

Maiorul Riddle întrebă:

— Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— La ceai.
— Vi s-a părut ceva deosebit în comportarea lui?
Fata ridică din umeri.
— Nimic faţă de comportarea lui obişnuită.
— Ce-aţi făcut după ceai?
— Am jucat biliard cu Hugo.
— Pe sir Gervase nu l-aţi mai văzut?
— Nu.
— Dar cu împuşcătura cum a fost?
— A fost destul de ciudat. Ştiţi, eu am crezut că sunase primul gong, de aceea m-am grăbit să mă îmbrac. Am zburat din cameră, am auzit, sau mi s-a părut că am auzit, al doilea gong, de aceea am rupt-o la fugă pe scări în jos. Am întârziat chiar de la prima cină de cum am venit aici cu un minut. Hugo mi-a spus atunci că asta ne-a pus rău în faţa bătrânului domn, de aceea am zburat ca o săgeată. Hugo sosise cu puţin înaintea mea şi-apoi am auzit lovitura aceea ciudată despre care Hugo a zis că-i dopul de la sticla cu şampanie. Snell a zis însă că nu, şi eu nu mi-am dat seama că s-ar fi auzit din sufragerie. Domnişoara Lingard a crezut că s-a auzit de sus, după care am conchis cu toţii că a fost zgomotul unei maşini. După aceea am intrat în salon şi am uitat de asta.
— Nu v-a trecut nici o clipă prin cap că sir Gervase s-ar fi putut împuşca?
— Vă rog, de ce ar fi trebuit să mă gândesc la aşa ceva? Bătrânul domn arăta a fi calm, niciodată nu mi-a trecut prin cap că ar putea face una ca asta. Şi nici acum nu reuşesc să-mi dau seama pentru ce a făcut-o. Poate pentru că era ţicnit.
— Nenorocită poveste…
— Afurisit de nenorocită – pentru Hugo şi pentru mine. Aş spune că lui Hugo nu i-a lăsat nimic, sau aproape nimic.
— Cine v-a spus?
— Hugo a smuls-o de la bătrânul Forbes.

— Eh, domnişoară Cardwell… Spuse maiorul Riddle după care făcu o pauză. Cred că asta a fost cam totul. Aveţi cumva impresia că domnişoara Chevenix-Gore se simte în măsură să vină aici pentru a sta de vorbă cu noi?

— Cred că da. Am să-i spun.

— O secundă încă, domnişoară, interveni Poirot. Aţi văzut până acum pe undeva acest obiect?

Şi-i arătă creionaşul făcut din glonte.

— Da, l-am văzut azi după-amiază la bridge. Este al colonelului Bury, cred.

— L-a luat după ce aţi terminat de judecat partida?

— N-am idee de asta!

— Vă mulţumesc, domnişoară. Asta a fost totul.

— Bine, atunci am să-i spun lui Ruth să vină.

Ruth Chevenix-Gore intră în încăpere ca o regină. Era roşie în obraji şi-şi ţinea capul sus. Ochii ei, ca şi ochii Susanei Cardwell erau atenţi la totul. Era îmbrăcată în hainele pe care le avea pe ea de nuanţa caisei, ca în momentul sosirii lui Poirot. La umăr avea prins un trandafir roz. În urmă cu un ceas fusese proaspăt, acum se ofilise.

— Care-i povestea? Întrebă Ruth.

— Îmi pare groaznic de rău că trebuia să vă deranjăm…, începu maiorul.

Fata îl întrerupse:

— Se ştie că trebuie să mă deranjaţi… Trebuie să-i deranjaţi pe toţi. Eu am să vă economisesc timpul. Nu am nici cea mai vagă idee de ce s-a omorât bătrânul domn. Tot ce vă pot spune este că asta nu-i în genul lui, nu-l prinde.

— Aţi observat astăzi ceva neobişnuit în comportarea sa? Era deprimat, sau din cale-afară de agitat? Era ceva anormal în comportamentul lui?

— N-aş zice. N-am băgat de seamă să…

— Când l-aţi văzut ultima dată?

— La ceai.

Poirot interveni:

— Nu v-aţi dus la birou… Mai târziu?

— Nu. Ultima dată l-am văzut în această încăpere. Şedea acolo, zise ea arătând spre scaun.
— Aha… Cunoaşteţi creionaşul acesta, domnişoară?
— E al colonelului Bury!
— L-aţi văzut recent?
— Nu-mi amintesc…
— Aveţi cunoştinţă despre… Dezacordurile dintre sir Gervase şi colonelul Bury?
— Vă gândiţi… Aveţi în vedere „Paragon Rubberine Company”?
— Da.
— Cred că da. Bătrânul domn era tare nervos din această pricină.
— Bănuia că cineva îl escroc.
Ruth ridică din umeri:
— Nu se pricepea la finanţe nici cât negru sub unghie.
— Aş putea să vă întreb, domnişoară…, se amestecă Poirot. Este o întrebare puţin cam impertinentă.
— Cum doriţi…
— Vă pare?… Vă pare rău că tatăl dv… a murit?
Fata îl privi fix.
— Bineînţeles că îmi pare rău, însă de felul meu nu-s plângăcioasă, nu plâng în hohote. Îmi lipseşte… L-am iubit pe bătrânul domn. Aşa i-am şi spus, Hugo şi cu mine, totdeauna i-am spus că-l iubim. Bătrânul domn – ştiţi, în cuvintele acestea două simţeam ceva străvechi, ceva de neam, ceva patriarhal. Poate că ele sună niţeluş cam caraghios, dar în spatele lor se ascunde multă dragoste. Bineînţeles însă că în realitate el era cel mai împiedicat măgar bătrân care a trăit vreodată pe pământ.
— Chestia asta mă interesează, mademoiselle.
— Bătrânul domn avea creierul cât un păduche. Iertaţi-mă că zic aşa, dar e-adevărat. Nu era capabil să facă vreo treabă intelectuală. Pe de altă parte însă, un caracter. Fantastic de ferm. A mărşăluit până la Pol, a participat la dueluri…

Eu totdeauna am crezut că el căuta să iasă în faţă pentru că, în realitate, era conştient că creierul lui nu făcea nici două parale. În privinţa asta îl depăşea oricine.

Poirot scoase scrisoarea din buzunar.

— Vă rog s-o citiţi, domnişoară.

Fata citi scrisoarea, apoi i-o returnă.

— Care va să zică, ea v-a adus aici!

— Vă spune ceva domnişoară?

Fata dădu din cap.

— Nu, dar pare a fi adevărat. Se poate ca cineva să-l fi furat. John afirmă că ultimul agent, cel care a fost înaintea lui, l-a furat de l-a rupt. Ştiţi, bătrânul domn era atât de orgolios şi pompos, încât niciodată nu-l interesau detaliile! Îi atrăgea pe escroci.

— Ne creionaţi un cu totul alt tablou al răposatului decât cel obişnuit.

— Ah! El se pricepea de minune să camufleze toate astea. Vanda – mama mea – a stat tot timpul în umbra lui. El era atât de fericit când se putea considera a fi însuşi Dumnezeu! De aceea într-o anume măsură sunt fericită că a murit. Pentru el acesta este lucrul cel mai bun.

— Nu vă înţeleg deloc, mademoiselle.

Ruth adăugă gânditoare:

— S-a pregătit pentru aşa ceva… Într-o bună şi frumoasă zi el ar fi trebuit să fie pus sub lacăt… Oamenii au vorbit mult despre asta…

— Ştiaţi, domnişoară, că avea de gând să facă un nou testament potrivit căruia i-aţi fi putut moşteni averea cu condiţia să vă căsătoriţi cu domnul Trent?

— Asta-i o prostie! Strigă fata. De altfel, sunt singură că problema ar fi putut fi rezolvată legal… Nu se poate dicta oamenilor pe cine să ia şi pe cine să nu ia!

— Dacă testamentul ar fi fost semnat în felul acesta, l-aţi fi acceptat?

— Eu… Eu…

Apoi tăcu. Rămase nehotărâtă două sau trei minute, uitându-se la papucii pe care-i avea în picioare. O bucăţică de lut se desprinse de pe toc şi căzu pe podea. Spuse brusc:

— Staţi!

Sări în picioare şi ieşi în fugă din cameră, apoi se întoarse foarte repede împreună cu căpitanul Lake.

— Oricum, tot trebuia s-o dăm în vileag, spuse aproape fără să respire. O să vedeţi îndată despre ce este vorba. John şi cu mine ne-am căsătorit la Londra acum trei săptămâni…

Căpitanul Lake arăta mult mai încurcat decât ea.

— Asta-i o surpriză mare, domnişoară Chevenix-Gore, adică doamnă Lake, spuse maiorul Riddle. Şi chiar n-a ştiut nimeni de căsătoria dv.?

— Nu. Am ţinut în secret, lucru care lui John nu i-a prea plăcut.

Lake se bâlbâi:

— Eu… Eu. Ştiu. Pare afurisit de ciudat să rezolvi lucrurile în felul acesta. Trebuia să mă duc direct la sir Gervase.

Ruth îl întrerupse.

— Şi să-i spui că vrei s-o iei de nevastă pe fata lui… Ar fi dezgropat totul, pe mine m-ar fi dezmoştenit, iar casa ar fi transformat-o într-un infern… Iar noi doi ne-am fi putut felicita cât de frumos ne-am comportat! Crede-mă, soluţia mea a fost mai bună. Lucrul făcut rămâne făcut. Oricum, la scene tot s-ar fi ajuns, dar s-ar fi stăpânit.

Lake continuă să pară încurcat. Poirot întrebă:

— Când aţi vrut să-l informaţi pe sir Gervase?

Ruth răspunse:

— Am pregătit terenul. El începuse să ne bănuie, pe mine şi pe John, din această cauză m-am prefăcut că mă interesează Godfrey… Mi-am imaginat că vestea despre căsătoria mea cu John ar fi constituit pentru el o uşurare colosală.

— Ştia cineva despre această căsătorie?

— Da, în cele din urmă i-am spus Vandei. Voiam s-o câştig de partea mea.

— Şi aţi reuşit?

— Da. Ştiţi, ei căsătoria mea cu Hugo nu-i prea era pe plac, poate şi pentru faptul că îmi este văr. Am impresia că Vanda şi-a zis că familia este şi aşa suficient de ţicnită, iar copiii noştri n-ar ieşi nici ei decât tot nişte smintiţi. Această părere este însă destul de anapoda întrucât eu sunt doar o fiică adoptivă, doar ştiţi asta. Cred că sunt fata unui văr de mâna a şaptea.

— Sunteţi sigură că sir Gervase nu avea ideea despre ce era vorba?

— Categoric nu!

Poirot se întoarse către Lake:

— E-adevărat, căpitane? Astăzi după masă când aţi discutat cu sir Gervase, el chiar n-a făcut nici o remarcă?

— Nu, domnule Poirot, nimic de genul acesta.

— Cu toate acestea noi avem anumite dovezi potrivit cărora după discuţia cu dV. A fost foarte agitat şi că o dată sau de două ori s-a referit la dezonoarea familiei.

— Despre aşa ceva n-a făcut nici o remarcă, repetă Lake. Faţa lui se albi ca varul.

— Asta a fost când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— Da, v-am mai spus-o.

— Unde aţi fost astă seară la ora opt şi opt minute?

— Unde am fost? Acasă, adică la o jumătate de milă de aici, la capătul satului.

— Nu cumva v-aţi aflat undeva prin Hamborough Close?

— Nu.

Poirot se întoarse către fată:

— Dar dv., domnişoară, unde aţi fost când tatăl dV. S-a împuşcat?

— În grădină.

— În grădină? Şi aţi auzit împuşcătura?

— Bineînţeles, dar nu m-am gândit la ceva deosebit. Am crezut că cineva trăsese după iepuri, chiar dacă acum îmi

dau seama că zgomotul se auzise foarte aproape.
— În casă pe unde v-aţi întors?
— Am trecut pe lângă fereastra asta, răspunse Ruth arătând cu capul spre fereastra aflată în spatele ei.
— Era cineva aici?
— Nu, dar Hugo şi Susan şi domnişoara Lingard au venit imediat aici, după aceea, din hol. Discutau despre împuşcături şi crime şi alte d-astea.
— Aha, făcu Poirot. Da, cred că acum mi-e limpede…
Maiorul Riddle spuse destul de neconvingător:
— Eh… Da… Vă mulţumesc. Cred că deocamdată asta este totul.
Ruth şi soţul ei se întoarseră şi plecară.
— La toţi dracii! Începu maiorul Riddle, dar o termină aproape deznădăjduit: e din ce în ce mai greu să te orientezi, printre toate aceste date.
Poirot încuviinţă, dând din cap. Ridică bucăţica de lut desprinsă de pe tocul pantofului lui Ruth şi o ţinu gânditor în mână.
— Este exact ca oglinda aceea spartă de pe perete, spuse. Oglinda mortului. Fiecare nouă realitate la care ajungem mi-l prezintă pe răposat din cu totul alt unghi. Trebuie să ne ocupăm de el din cele mai diferite puncte de vedere. În curând însă vom avea imaginea completă…
Se ridică şi puse cu grijă bucata de lut în coş.
— Vă spun un lucru, prietene. Chiar pentru dezlegarea enigmelor o constituie oglinda. Duceţi-vă în birou şi uitaţi-vă singur la ea, dacă nu mă credeţi.
Maiorul Riddle zise energic:
— Dacă este vorba de o crimă este de datoria dV. S-o dovediţi. Dacă însă mi se cere părerea, voi afirma că este vorba despre o sinucidere. Aţi observat ce a spus fata despre fostul agent care-l fura pe sir Gervase? Cred că Lake i-a spus aceasta fetei pentru a trage spuza pe turta lui. Poate că el însuşi l-a ajutat cu ceva, sir Gervase l-a suspectat şi-a trimis după dV. Întrucât nu ştia cât de

departe a ajuns el cu Ruth. Şi-apoi azi după masă Lake l-a informat că s-au căsătorit. Asta l-a dărâmat pe sir Gervase, de aceea s-a hotărât să termine cu totul. El şi aşa nu avea creierul în cea mai bună formă, dar toate astea erau prea mult. După părerea mea, cam aşa s-au întâmplat lucrurile. Ce-aţi putea obiecta?

— Ce-aş putea obiecta? Întrebă Poirot ajuns în mijlocul încăperii. Atât: nu am nimic împotriva teoriei dv., dar ea nu merge destul de departe. Există unele date certe pe care dV. Nu le luaţi în considerare.

— Ca de pildă?

— Ca de pildă contradicţiile stării lui sir Gervase din cursul zilei de astăzi, găsirea creionaşului colonelului Bury, mărturia domnişoarei Cardwell (care este foarte importantă), mărturia domnişoarei Lingard referitoare la ordinea venirii la cină, poziţia în care am găsit scaunul lui sir Gervase, punga de hârtie pentru portocale, şi – şi acesta este lucrul cel mai important – oglinda spartă.

Maiorul Riddle făcu ochii mari.

— Cu asta vreţi să-mi spuneţi că acest talmeş-balmeş ar avea un sens?

Poirot îi răspunse încet:

— Sper să-i dau un sens – până mâine.

A doua zi, Hercule Poirot se trezi de cum se crăpă de ziuă. Dormitorul lui se afla în aripa dinspre răsărit a clădirii.

După ce se dădu jos din pat trase draperia şi constată cu mulţumire că soarele răsărise şi se anunţa o zi frumoasă.

Începu să se îmbrace cu grija cotidiană. Terminând, se înfofoli într-o haină groasă, iar în jurul gâtului îşi înfăşură un fular.

După aceea ieşi din cameră în vârful picioarelor şi intră în salon. Deschise fără zgomot fereastra franceză şi sări în grădină.

Soarele tocmai se ridicase deasupra orizontului. În văzduh pluteau încă draperii de ceaţă, dar ceaţa era a unei, dimineţi frumoase. Hercule Poirot păşi pe cărăruia pavată

cu piatră care înconjura casa, până ajunse la fereastra biroului lui sir Gervase. Acolo se opri şi privi.

Chiar din faţa geamului se întindea, paralel cu casa, o fâşie de iarbă, în faţa căreia se afla un strat lat de flori, foarte parfumate încă. Lângă strat se găsea cărăruia pavată, pe care Poirot tocmai se afla. Iarba se întindea de la cărăruie, peste stratul de flori până la terasă. Poirot examină atent iarba, după care dădu din cap. Îşi orientă apoi atenţia asupra stratului pe amândouă laturile lui.

Dădu din nou, foarte încet, din cap. Pe partea din dreapta a stratului erau nişte urme clar imprimate în pământ.

Şi cum sta el şi le examina cu atenţie, auzi deodată un zgomot. Ridică brusc capul.

Deasupra lui se deschise o fereastră. Văzu o legătură de păr roşcat şi sub acest nimb de aur recunoscu chipul inteligent al Susanei Cardwell.

— Ce dumnezeu faceţi aici la ora asta, domnule Poirot? Detectivaţi chiar cu noaptea-n cap?

Poirot se înclină foarte corect.

— Bună dimineaţa, mademoiselle… Da, exact cum aţi spus. Aveţi în faţă un detectiv, un mare detectiv, aş îndrăzni să afirm în plină acţiune de detectivare, cum spuneţi.

Spusele lui sunau oarecum hazliu, Susan îşi lăsă capul pe o parte.

— Asta nu trebuie să uit s-o trec în „Memoriile” mele, sublinie ea. Pot să cobor să vă ajut?

— Aş fi foarte fericit dacă aţi face-o…

— La început am crezut că sunteţi un hoţ. Dar pe unde aţi ajuns aici?

— Pe fereastra salonului.

— Un moment. Într-o clipă voi fi jos.

Se ţinu de cuvânt. Aparent i se păru că Poirot se afla în acelaşi loc şi în aceeaşi poziţie în care îl văzuse ea.

— V-aţi trezit foarte de dimineaţă, mademoiselle, nu-i aşa?

— N-am dormit ca lumea. Tocmai pe mine m-a lovit sentimentul pe care oamenii îl au uneori la cinci dimineaţa.

— De fapt, nu-i chiar atât de devreme.

— Eu am senzaţia că parcă ar fi. Iar acum, stimate superdetectiv, după ce ne uităm?

— Priviţi urmele, domnişoară.

— Sunt câteva.

— Patru, preciză Poirot. Fiţi atentă, am să vi le arăt. Două orientate spre fereastră, două dinspre fereastră.

— Ale cui or fi? Ale grădinarului?

— Domnişoară, domnişoară… Astea sunt urme lăsate de nişte pantofi fini, cu toc înalt de femeie. Uitaţi, convingeţi-vă singură. Dar să călcaţi lângă ele, vă rog.

Susan rămase nehotărâtă, apoi călcă pământul în locurile pe care i le arătă Poirot. În picioare avea pantofi mici cu tocuri înalte, din piele maron închis.

— Vedeţi, ai dV. Sunt aproape de aceeaşi mărime. Aproape, dar nu de aceeaşi. Poate sunt ale domnişoarei Chevenix-Gore, poate ale domnişoarei Lingard, poate chiar ale lui Lady Chevenix-Gore.

— Ale lui Lady Chevenix-Gore nu pot fi, ea are nişte picioare mici. Pe vremea ei se reuşea să ai picioare mici. Iar domnişoara Lingard are în picioare nişte comedii de încălţări cu tocul jos.

— Atunci urmele sunt ale domnişoarei Chevenix-Gore. Da, da, îmi amintesc că a spus că aseară a fost în grădină.

Poirot se întoarse din nou lângă casă.

— Continuăm să cercetăm? Întrebă Susan.

— Bineînţeles. Să mergem acum în biroul lui sir Gervase.

Plecă primul, Susan Cardwell urmându-l.

Camera era în aceeaşi stare în care o lăsaseră cu o seară înainte. Poirot trase draperiile, făcând să intre lumina zilei.

Se uită afară timp de câteva clipe, apoi zise:

— Presupun că nu aveţi prea multe cunoştinţe printre răufăcători.

Susan Cardwell dădu din cap.

— Din păcate nu, domnule Poirot.

— Din câte ştiu, nici comisarul şef nu este în relaţii prieteneşti cu ei. Contactele lui cu lumea răufăcătorilor au fost totdeauna strict oficiale. Cu mine situaţia-i alta. Cândva am avut o discuţie foarte plăcută cu un hoţ. Mi-a spus lucruri interesante despre ferestrele franţuzeşti – mi-a trădat un truc care poate fi foarte util dacă încuietoarea geamului este destul de slabă.

În timp ce vorbea, răsuci cremonul ferestrei. Jumătate din tijă ieşi din orificiul său şi se fixă în podea. Poirot putu astfel deschide spre sine ambele părţi ale ferestrei. Poirot le deschise, apoi le închise la loc, dar nu răsuci cremonul, astfel încât tija nu mai căzu în gaura ei. Dădu drumul cremonului, aşteptă o clipă după care cu o lovitură rapidă şi energică lovi cam la mijlocul tijei. Lovitura bruscă făcu ca tija să cadă în gaura din podea în timp ce cremonul se răsuci de la sine.

— Vedeţi, mademoiselle?

Susan deveni vizibil palidă.

— Acum fereastra e închisă. Nu este posibil să intri în cameră când fereastra este închisă, dar este posibil să ieşi din cameră, să închizi din afară fereastra, iar tija să cadă în orificiul ei răsucind totodată cremonul. Fereastra e închisă ca lumea şi oricine se uită la ea poate băga mâna în foc că e închisă pe dinăuntru.

— Asta-i…, zise domnişoara Susan cu glas tremurat. Aşa… S-a întâmplat aseară?

— Cred că da, domnişoară.

— Nu cred nici un cuvânt din tot ce spuneţi! Strigă sălbatec fata.

Poirot nu-i răspunse. Traversă camera spre cămin, apoi se întoarse brusc.

— Domnişoară, am nevoie de dV. Ca martor. Mai am deja un martor, pe domnul Trent. El m-a văzut aseară când am găsit acest mic ciob din oglindă. I-am spus-o şi lui. L-am lăsat acolo unde se afla, pentru poliţie. I-am spus şi comisarului şef cât de importantă este cheia pe care o

reprezintă această oglindă spartă. Numai că el n-a reacţionat nicicum. DV. Sunteţi acum martoră că pun acest ciob din oglindă (despre care i-am atras atenţia domnului Trent) într-un pliculeţ… Aşa… Şi scriu pe el… Aşa… Şi-l lipsesc. Sunteţi martoră, domnişoară, da?

— D-da… Dar… Dar eu nu ştiu ce vrea să însemne asta…

Poirot trecu în cealaltă parte a încăperii. Se opri în faţa biroului şi privi oglinda spartă de pe peretele de vizavi.

— Am să vă spun ce înseamnă, mademoiselle. Dacă aseară aţi fi stat aici şi v-aţi fi uitat în această oglindă aţi îi putut vedea în ea cum se comite o crimă…

Ruth Chevenix-Gore, acum Ruth Lake, veni la fix la micul dejun. Hercule Poirot se afla în hol. O luă deoparte înainte de a intra în sufragerie.

— Trebuie să vă întreb ceva, madame.

— Da?

— Aseară aţi fost în grădină. Aţi călcat cumva pe stratul de flori din faţa ferestrei biroului lui sir Gervase?

— Da, de două ori, răspunse Ruth privindu-l.

— Ah! De două ori! Cum adică de două ori?

— Prima dată am rupt margarete. Aşa… pe la şapte.

— Nu-i o oră cam nepotrivită pentru ruptul florilor?

— Ba da, dar am fost. Am pus flori prin camere ieri dimineaţă, dar, după ceai, Vanda mi-a zis că florile din sufragerie nu mai sunt frumoase. Mă gândisem că sunt bune, aşa că n-am pus altele noi.

— Deci mama v-a cerut să duceţi acolo flori proaspete? Aşa este?

— Da, am ieşit în grădină cu puţin timp înainte de şapte. Le-am luat de pe stratul acela pentru că rar trece cineva pe lângă el şi pentru că nu-l deterioram prea mult.

— Bineînţeles, bineînţeles… Dar a doua oară? DV. Aţi mai fost o dată acolo, parcă aşa aţi spus…

— Da, chiar înainte de cină. Mi-am vărsat puţină briantină pe haine – exact lângă umăr. N-aş fi vrut să le mai schimb pentru că niciuna dintre florile mele artificiale nu mergea

cu culoarea lor galbenă. În această situaţie mi-am amintit că am văzut nişte trandafiri târzii atunci când am rupt margaretele. Aşa că am dat fuguţa până afară, am rupt un trandafir şi mi l-am pus la umăr.

Poirot îi acompanie spusele dând din cap.

— Da, mi-amintesc că aseară aveaţi un trandafir la umăr. Când l-aţi rupt, madame?

— N-aş putea spune cu precizie.

— Dar este extrem de important, madame. Gândiţi-vă, amintiţi-vă…

Ruth se încruntă. Îl privi în fugă pe Poirot, apoi îşi întoarse privirea de la el.

— Exact nu vă pot spune, zise în cele din urmă. Trebuie să fi fost… Aşa… Să fi fost pe la opt şi cinci. Exact când mă întorceam pe lângă casă am auzit gongul şi împuşcătura aceea… M-am grăbit pentru că îmi închipuiam că era al doilea gong şi nu primul.

— Ah! Aşadar dV. Aţi crezut că… Şi n-aţi încercat fereastra de la birou atunci când aţi fost la stratul cu flori?

— Ca să spun drept, am încercat-o. Mi s-a părut că era deschisă şi că pe fereastră ar fi mai repede. Era însă închisă.

— Cu asta se limpezesc toate. Vă felicit, madame.

Se uită la el neînţelegându-l.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că aveţi explicaţii pentru toate: pentru bucata de lut de pe pantofi, pentru urmele de pe strat, pentru amprentele digitale de pe partea exterioară a ferestrei. Ceea ce este foarte convenabil.

Mai înainte ca Ruth să-i poată răspunde, pe scări veni în fugă domnişoara Lingard. Pe faţă avea nişte urme roşii ciudate, iar când îi văzu pe Poirot şi Ruth zise înecându-se:

— Iertaţi-mă, se întâmplă ceva?

— Cred că domnul Poirot a înnebunit! Zise Ruth enervată.

Şi se îndreptă hotărâtă spre sufragerie.

Domnişoara Lingard se întoarse nedumerită spre Poirot. El se mulţumi să dea din cap.

— O să lămuresc totul după micul dejun. Aş vrea ca la ora zece să fie strânşi toţi în biroul lui sir Gervase.

Repetă această dorinţă şi când intră în sufragerie.

Susan Cardwell se uită la Poirot, apoi la Ruth. Când Hugo întrebă: „Ce este? În ce constă gluma?" ea îl lovi scurt în şold, iar el tăcu mâlc.

După ce luă micul dejun, Poirot se ridică şi se îndreptă spre uşă. Ajuns lângă ea se întoarse şi scoase din buzunar un ceas mare de modă veche.

— E zece fără cinci. La zece – în birou.

Poirot îşi făcu privirea roată. Cercul feţelor curioase se uită fix la el. Erau prezenţi toţi, cu o singură excepţie… Dar chiar în clipa aceea excepţia intră în încăpere. Lady Chevenix-Gore intră cu paşi moi, nehotărâtă. Părea distrusă şi bolnavă.

Poirot împinse spre ea un fotoliu mare, iar ea se aşează.

Privi oglinda spartă, se cutremură şi îşi roti puţin fotoliul.

— Gervase e încă aici, spuse ea. Nefericitul de Gervase… În curând va fi liber.

Poirot îşi drese glasul, apoi zise:

— V-am cerut tuturor să vă adunaţi aici pentru a asculta adevărul despre sinuciderea lui sir Gervase.

— Destinul… Spuse Lady Chevenix-Gore. Gervase a fost puternic, dar destinul lui a fost mai tare ca el.

Colonelul Bury se aplecă puţin înainte:

— Vanda, draga mea…

Ea îi zâmbi, apoi întinse mâna spre el. Colonelul i-o prinse în mâna lui. Femeia îi spuse cu căldură:

— Tu eşti o consolare, Ned…

Ruth interveni scurt:

— Din asta, domnule Poirot, trebuie să înţelegem că aţi elucidat definitiv motivul sinuciderii tatălui meu?

Poirot dădu din cap.

— Nu, madame!

— Atunci ce vrea să însemne toată această comedie?

Poirot spuse calm:

— Nu cunosc motivul sinuciderii lui sir Gervase Chevenix-Gore pentru că sir Gervase Chevenix-Gore nu s-a sinucis. Nu s-a omorât. A fost omorât...!

— Omorât?

Câteva glasuri repetară cuvântul asemeni ecoului. Feţe năucite se întoarseră spre Poirot. Lady Chevenix-Gore spuse:

— Omorât?! Ah, asta nu! Şi dădu încet din cap.

— Aţi spus „omorât”? Cel care întrebă fu Hugo. Imposibil. Nu era nimeni în cameră când am intrat. Fereastra era închisă. Uşa era încuiată pe dinăuntru, iar cheia în buzunarul unchiului meu. Cum ar fi putut să fie omorât?

— Totuşi a fost omorât.

— Iar asasinul a fugit pe gaura cheii, nu? Întrebă sceptic colonelul Bury. Sau pe coş?

— Asasinul a ieşit pe fereastră. Să vă arăt cum.

Şi repetă trucul cu fereastra franţuzească.

— Vedeţi? Spuse. Aşa s-au întâmplat lucrurile. De la bun început am considerat că sir Gervase nu s-a sinucis. Suferea de un egoism exacerbat, iar oamenii din această categorie nu se sinucid.

Şi-apoi mai este vorba şi de alte lucruri. S-ar părea că, cu puţin înaintea morţii, sir Gervase s-ar fi aşezat la birou, a scris pe o foaie de hârtie cuvântul „IERTAŢI-MĂ” şi-apoi s-a împuşcat. Numai că înaintea acestui ultim gest, dintr-un motiv oarecare, el a rotit scaunul în aşa fel încât a ajuns cu şoldul lângă birou. De ce? Aici trebuie să găseşti un motiv. Am început să mă luminez în clipa în care am găsit lipită la baza unei statuete grele din bronz o bucăţică mică de oglindă...

Mi-am pus întrebarea: cum a ajuns acolo un ciob de oglindă? Iar răspunsul nu s-a lăsat prea mult aşteptat. Oglinda nu a fost spartă cu un glonte, ci cu o lovitură cu statuia de bronz... Oglinda a fost spartă într-adins.

Dar de ce? M-am întors spre birou şi am privit fotoliul. Da, am văzut clar. Nici un om nu-şi roteşte scaunul şi nu se apleacă peste spătarul lui înainte de a se împuşca. Totul fusese deci aranjat. Sinuciderea a fost simulată!

Apoi am ajuns la ceva foarte important. Este vorba despre mărturia domnişoarei Cardwell. Domnişoara Cardwell se grăbea aseară pe scări în jos pentru că îşi închipuia că bătuse cel de-al doilea gong. Dar asta înseamnă că primul gong îl auzise deja.

Şi acum fiţi foarte atenţi: dacă sir Gervase ar fi stat la birou în poziţie normală, în clipa în care a fost împuşcat, unde s-ar fi dus glontele? Ar fi zburat direct pe uşa dacă aceasta ar fi fost deschisă şi, în cele din urmă, ar fi atins gongul.

Înţelegeţi acum cât de importantă este mărturia domnişoarei Cardwell? Nimeni nu a auzit primul gong, dar camera ei se află exact deasupra acestui birou, ea având în felul acesta cea mai bună posibilitate de a auzi bătaia gongului. Ar fi fost doar un singur zgomot, vă amintiţi.

Sinuciderea nu putea fi luată deci în considerare. Un om mort nu se poate ridica să închidă uşa, să o încuie, şi să-şi ia apoi poziţia corespunzătoare. A mai fost deci încă cineva implicat şi de aceea nu a fost sinucidere, ci crimă. Cineva a cărui prezenţă nu reprezenta pentru sir Gervase ceva extraordinar sau surprinzător. Cineva care şedea lângă el şi discuta cu el. Sir Gervase era poate ocupat cu scrisul. Asasinul i-a apropiat pistolul de tâmplă şi a tras. Crimă perfectă! Apoi repede la treabă! Asasinul şi-a tras repede mănuşile. Uşa este încuiată, iar cheia băgată în buzunarul lui sir Gervase. Dar dacă cineva a auzit zgomotul gongului? Atunci acest cineva trebuie să-şi dea seama că atunci când s-a auzit împuşcătura uşa trebuie să fi fost deschisă, nicidecum închisă. Din această cauză asasinul a răsucit fotoliul, a aşezat cadavrul în poziţie corespunzătoare, apasă pe trăgaci şi sparge intenţionat oglinda. După aceea iese pe fereastră şi o trânteşte pentru ca tija să cadă singură, după

care păşeşte, nu pe iarbă, ci pe stratul cu flori, unde urmele ar putea fi şterse mai târziu. După care ocoleşte casa şi ajunge în salon.

Poirot făcu o pauză, apoi continuă.

— Un singur om se afla în grădină în momentul în care s-a auzit împuşcătura. Acest om a lăsat amprentele picioarelor ei pe stratul cu flori şi amprentele ei digitale pe partea exterioară a ferestrei.

Poirot se îndreptă spre Ruth.

— Şi aveţi şi un motiv, nu? Tatăl dV. Aflase despre căsătoria încheiată în taină. Avea de gând să vă dezmoştenească…

— Minciună! Glasul lui Ruth răsună dispreţuitor şi clar. În toată această explicaţie a dV. Nu-i nici măcar un singur cuvânt adevărat. E o minciună de la început până la sfârşit!

— Dovezile împotriva dV. Sunt foarte puternice, madame. Juriul poate să vă creadă, poate nu!

— N-o să fie nevoie de nici un juriu!

Rămaseră o clipă cu toţii năuciţi, apoi se întoarseră.

Domnişoara Lingard stătea în picioare. Tremura toată.

— Eu l-am împuşcat. Recunosc. Am avut motivele mele. Eu… Am aşteptat un timp. Domnul Poirot are dreptate. Am intrat după el aici înăuntru. Pistolul îl luasem mai înainte din sertar. Stăteam lângă el şi discutam despre cartea aceea – şi l-am împuşcat. Imediat după ora opt. Glontele atinsese gongul. Niciodată nu mi-a trecut prin cap că un glonte poate trece atât de repede prin capul unui om. Nu aveam timp să ies şi să-l caut. Am încuiat uşa, iar cheia i-am pus-o în buzunar. Apoi am rotit scaunul, am spart oglinda, am scris pe hârtie cuvântul acela, am ieşit pe fereastră şi am închis-o exact aşa cum a arătat domnul Poirot. Am păşit apoi pe stratul de flori şi am nivelat urmele cu o mică greblă pe care o pregătisem mai înainte. Am luat-o apoi pe lângă casă şi am intrat în salon. Fereastra am lăsat-o deschisă. Nu ştiam că Ruth ieşise şi ea pe aceeaşi fereastră. Ea trebuie să fi ocolit casa prin partea din faţă, în timp ce eu am înconjurat-o prin cea din spate. Trebuia să arunc grebla în

şopron, înţelegeţi. Am aşteptat acolo până nu am mai auzit paşii cuiva coborând pe scări, apoi pe Snell care mergea să bată gongul. Apoi…

Se uită la Poirot.

— DV. Nu ştiţi ce am făcut după aceea?

— Ba da, ştiu. Am găsit punga în coşul pentru hârtii. Ideea asta a dV. A fost foarte abilă. Aţi umflat punga, apoi aţi pocnit-o, cum le place copiilor să facă. Asta a produs un zgomot suficient. Aţi aruncat apoi punga la coş şi aţi plecat repede spre hol. Prin aceasta aţi acreditat ideea sinuciderii, asigurându-vă şi un alibi. A rămas însă ceva care vă făcea greutăţi: nu aţi avut timp să ridicaţi glontele tras, care trebuia să fie undeva lângă gong. De aceea era necesar ca glontele să fie găsit în birou, în apropierea oglinzii. Nu ştiu însă când v-a venit ideea cu creionaşul colonelului.

— Îndată după ce ne-am strâns cu toţii în hol, spuse domnişoara Lingard. Am fost surprinsă când am văzut-o pe Ruth în cameră. Mi-am dat seama că trebuie să se fi întors din grădină pe fereastră. După aceea am văzut pe masa de bridge creionaşul colonelului. I-am dat drumul în poşetă fără să stau pe gânduri şi fără ca cineva să bage de seamă. Mai târziu, dacă cineva m-ar fi văzut ridicând glontele aş fi putut spune că nu era glonte ci creionaşul respectiv. Glontele l-am aruncat în timp ce dV. Examinaţi cadavrul. Eram însă foarte bucuroasă că mi-a venit ideea cu creionaşul.

— Dar a fost foarte ingenioasă. M-a-ncurcat perfect.

— Mi-a fost teamă că cineva ar putea auzi împuşcătura adevărată, cu toate că ştiam că erau cu toţii închişi în camerele lor pentru a se îmbrăca. Servitorii erau la locul lor. Domnişoara Cardwell era singura care ar fi putut auzi împuşcătura, dar ea ar fi putut crede foarte bine că era zgomotul unei maşini. În realitate ea a auzit gongul. Am crezut… Am crezut că totul se va desfăşura perfect.

Domnul Forbes spuse foarte exact:

— Este o întâmplare cu totul neobişnuită. Ca şi când n-ar fi existat nici un motiv…

— Există un motiv… Spuse domnişoara Lingard. Apoi adăugă cu voce sălbatică: Acum duceţi-vă şi chemaţi poliţia. Ce mai aşteptaţi?

Poirot spuse calm:

— Dacă aţi vrea să fiţi amabili şi să părăsiţi cu toţii încăperea… Domnule Forbes, chemaţi-l pe maiorul Riddle, eu am să-l aştept până vine.

Ieşiră toţi din birou, încet, unul câte unul. Încurcaţi, nepricepând nimic, zguduiţi, aruncau priviri contrariate spre doamna care stătea dreaptă cu părul cărunt frumos pieptănat.

Ruth ieşi ultima. Rămase nedecisă în uşă.

— Eu pur şi simplu nu înţeleg. Vorbea maliţios, întrebător, ca şi când l-ar fiânvinuit pe Poirot. Acum câteva clipe afirmaţi sus şi tare că eu l-am ucis!

— Nu, nu, dădu el din cap. N-am crezut niciodată una ca asta.

Ruth ieşi încet.

Poirot rămase doar cu doamna aceasta corectă, între două vârste, care îşi recunoscuse crima gândită cu inteligenţă şi sânge rece.

— Nu, spuse domnişoara Lingard, n-aţi crezut că ea a făcut-o. Aţi învinuit-o numai pentru a mă face pe mine să vorbesc. Nu-i aşa că am dreptate?

Poirot se aplecă, în semn că da.

— Dacă tot aşteptăm, continuă domnişoara Lingard, poate aţi putea să-mi spuneţi, printre altele, de ce aţi început să mă suspectaţi.

— Din mai multe motive. Mai întâi informaţiile pe care le-aţi dat despre sir Gervase. Un om mândru ca el nu şi-ar fi ponegrit niciodată nepotul în faţa unui străin, mai ales în faţa cuiva de poziţia dv. Prin asta aţi vrut să sprijiniţi teoria despre sinucidere. Aţi exagerat şi atunci când aţi arătat că motivul sinuciderii l-au constituit oarecari neplăceri legate

de Hugo Trent. Sir Gervase n-ar fi spus ceva asemănător unui străin. După aceea a fost obiectul acela pe care l-aţi ridicat de jos şi foarte importanta realitate că nu aţi menţionat că Ruth a venit în salon direct din grădină. Şi-apoi am găsit şi punga de hârtie – adică un obiect care nicicând n-ar fi ajuns în coşul din salonul unei case cum era Hamborough Close! DV. Aţi fost singurul om aflat în salon atunci când s-a auzit „împuşcătura”. Trucul cu punga de hârtie demonstrează că el a fost făcut de o femeie isteaţă, dar asupra căreia a căzut totul până la urmă. Şi strădania de a arunca bănuiala asupra lui Hugo şi de a o ţine pe Ruth departe, în siguranţă.

— DV. Cunoaşteţi motivul? Întrebă femeia cu părul cărunt.

— Cred că da. Fericirea lui Ruth – ăsta a fost motivul! Aş spune că aţi surprins-o cu John Lake şi v-aţi dat seama ce şi cum. Şi-apoi aveaţi acces liber la hârtiile lui sir Gervase, aţi ajuns desigur şi la schiţa testamentului nou potrivit căreia Ruth urma să fie dezmoştenită în cazul că nu se va căsători cu Hugo. Asta v-a determinat să luaţi legea în propriile mâini. Aţi folosit ocazia că sir Gervase mi-a scris, mai mult ca sigur că aţi văzut copia scrisorii. Nu ştiu ce sentiment ciudat de bănuială l-a determinat să scrie singur acea scrisoare? Desigur, bănuiala că fie Burrows, fie Lake îl furau sistematic. Nesiguranţa lui privind sentimentele lui Ruth îl făcea să caute un detectiv particular. DV. Aţi folosit toate astea şi aţi înscenat sinuciderea, susţinând părerea că sir Gervase se afla într-o stare de mare tulburare pentru ceva în legătură cu Hugo Trent. Mi-aţi trimis o telegramă şi aţi inventat că sir Gervase a spus că voi veni „prea târziu”.

Domnişoara Lingard spuse cu sălbăticie în glas:

— Gervase Chevenix-Gore a fost un tiran, un snob şi un îngâmfat! Nu puteam permite ca el să distrugă fericirea lui Ruth!

— Ruth este fiica dv.? Întrebă Poirot cu blândeţe.

— Da, e fiica mea. M-am gândit tot timpul la ea. Când am auzit că sir Gervase caută un ajutor pentru scrierea istoriei

neamului lui m-am folosit de acest prilej. Tânjeam să-mi văd copilul. Ştiam că Lady Chevenix-Gore n-o să mă recunoască. Sunt ani buni de atunci, eram tânără şi frumoasă în anii aceia. Apoi mi-am schimbat numele. În afară de asta, Lady Chevenix-Gore este suficient de distratră pentru a mai şti şi unele lucruri exacte. Pe ea am iubit-o, dar am urât neamul Chevenix-Gorilor. Se purta cu mine parcă-aş fi fost o zdreanţă. Iar acum Gervase a vrut să distrugă viaţa lui Ruth cu mândria şi egoismul lui. Eu însă am hotărât că fiica mea trebuie să fie fericită. Şi ea va fi fericită, atâta vreme cât nu va afla despre existenţa mea!

Era aceasta o implorare, nu o întrebare.

Poirot o încredinţă dând aproape imperceptibil din cap.

— De la mine nu va afla nimeni.

Doamna Lingard spuse uşurată:

— Vă mulţumesc.

După aceea a venit poliţia şi a plecat. Poirot a găsit-o pe Ruth Lake cu soţul ei în grădină. Ea se întoarse întrebătoare spre el:

— DV. Chiar aţi crezut, domnule Poirot, că eu am făcut-o?

— Ştiam, madame, că dV. Nu aţi fi putut-o face. Erau margaretele acelea la mijloc…

— Margarete? Nu înţeleg.

— Madame, pe strat erau patru urme. Numai patru. Dacă aţi fi rupt flori, numărul urmelor ar fi fost mai mare. Asta înseamnă că între prima şi cea de-a doua vizită a dV. Cineva a netezit urmele. Iar asta n-ar fi putut-o face decât asasinul, iar pentru că urmele dV. Nu au fost netezite, asasinul nu puteaţi fi dv. Aţi fost exclusă automat…

Faţa lui Ruth se înseninã.

— Ştiţi, poate părea groaznic, dar îmi pare rău de această sărmană doamnă. La urma urmelor ea a recunoscut pentru a nu fi eu arestată – sau – poate aşa a crezut… A fost… Destul de nobilă… În felul ei. Mi-e groază că va fi judecată pentru crimă.

Poirot spuse blând:

— Nu vă faceţi griji, n-o să se ajungă până acolo. Doctorul mi-a spus că are probleme grave cu inima. Mai are de trăit doar câteva săptămâni.

— Mă bucur de asta. Ruth culese o brânduşă de toamnă şi o presă încet pe obraz. Biata femeie! Mă întreb de ce-o fi făcut-o…?

SFÂRŞIT